CORNVCO-PIAE IO. RAVI-SII TEXTORIS EPITOME.

*

Quæ res quibus orbis locis abundè proueniant, alphabetico ordine complectens.

LVGDVNI, APVD HAERED. SEB. GRYPHII.

1560.

R. F.

Amphitryoniadem mouit Calydonius amnis
Fortia pro molli prælia Marte gerens.
Non tulit Alcides inuictum tam malè uinci,
Quàm bene uictori Deïanira fuit.
Dum fugit in formas, tauriq; in imagine pugnat,
Et uictus mugit trux Achelous humi,
Iam simul & pulchram cum cornu perdit amicam:
Nonnihil at laudis frons lacerata dedit.
Fudit opes uarias pleno bona copia cornu,
Et sacrata suis pendet adusq; tholis.
Quam reparat Textor totum dum permeat orbem,
Omnia perlustrans ut meliora ferat.
Hos texit flores solus quos nouit Apollo,
Quosq; suis hortis clara Minerua legit.
Victor Alexicacus domitor uirtute laborum
Pandit Textori quò uia laudis eat.

AD DOCTISSIMVM VIRVM BLASIVM MADRONETVM IOAN. RAVISII TEXTORIS EPIGRAMMA.

*

Vlla'ne librorum poterit satiare supellex,
Nulla tuam Blasi bibliotheca sitim?
Non adeò feruet, quem læsit aquatica dipsas,
Aut bibitis Hydrops insaturatus aquis:
Vt tibi perpetuis studijs furiosa cupido
Crescit, & ad Musas impetuosus amor.
Si facis hoc, multo ut poßis ditescere lucro,
Magnarumq; tibi crescat aceruus opum,
Desine: te noster poterit saturare libellus,
Sis licet immani Crassus auaritia:
Omnia munifico dabit hæc tibi copia cornu,
Et Phrygio poteris ditior esse Mida.
Vis aurum & gemmas? Est gemmis diues & auro.
Vis ferrum & chalybem? ferrum habet, & chalybem.
Fingere uis statuas? Bimaris dabit æra Corinthi.
Quæris habere rosas? floret ubiq; rosis.
Vis armenta? dabit Spartani armenta Galesi.
Quæris mella? dabit quicquid Hymettus habet.
Vngere uis crines, uel corpus aromate? plena est.
Quæris aues? auibus plena & operta sonat.
Quæris opes alias? Rhodium tibi proferet imbrem,
Vis cerasos? cerasis plurima ubiq; rubet.
Vis mensas? Mauri citrum tibi mittet Atlantis.

Pruna? dabit quicquid prisca Damascus alit.
Dat cedros Libani, dat quas parit Ida, cupressos,
Cynnama, quæ mittit diues odoris Arabs.
Lucrini conchas, Graiæ Sicyonis alutam,
Hic dabit Argos equos, India diues ebur.
Electrum Aethiopes, fruges Cerealis Eleusis,
Hybla fauos, flores Enna, uetusq; Samos.
Ostrum antiqua Tyros, lanas imbelle Tarentum,
Sassina lac, Memphis stamina, Sparta canes.
Ne tua maiores remorentur seria nugæ,
Hoc licet exiguo munere diues eris.
Non tot opes habuit Babylon, non prisca Corinthus,
Non tot sceptriferi possidet arca Iouis.

CORNVCOPIAE IO. RAVISII TEXTORIS EPITOME.

PRAEFATIO.

ON uideo, unde ſequens opuſculum (quod à rerum multitudine CORNVCOPIAE appellare libuit) commodius, ac decenter magis auſpicari liceat, quàm ab Auro. Scribit Plinius, Senatum Romanum longo tempore exiguum habuiſſe aurum: adeo, ut quum à Gallis capta urbe pax emeretur, non plus quàm mille pondo dari potuerint. Homerus ſcribit, Viros olim crinibus aurum implicuiſſe: ut nunc frequens eſt, & peculiare Anglis, aureas catenas collo inuolutas oſtentare. Gallos cum auro pugnare ſolitos Torquatus eſt indicio. In Quintiorum familia aurũ nec fœminas quidem habere moris fuit. Romani, auxiliares externos torquibus aureis donauere, ciuicos non niſi argenteis: Creuit paulatim omnium rerum luxuria, quum homines guſtato uoluptatis ſucco lapſi ſunt in ebrietatem. Nam Bruti temporibus, mulieres pedibus aurum geſtare cœperunt, nedum collo & digitis. Poppæa Neronis uxor ſoleas aureas ſuis equis feciſſe legitur. Antonius Triumuir corporis excrementa non niſi uaſis aureis excipiebat. Ferunt Agomencelum, Alexandri magni præfectum, aureis clauis crepidas ſuffixiſſe. Aureus nummus poſt annum LXII. percuſſus eſt, quàm argenteus. Spartacus interdixit caſtris ſuis, ne quis aurum haberet, aut argentum. In Tygris alueo oppidum eſt Babytace, cuius incolæ mortaliũ ſoli aurum in odio contrahunt. Eſſeni quoq; (ut idem teſtatur libro V.) ab occidentali littore ſine ulla fœmina & ſine pecunia degunt. Quod utinam imitarentur noſtrates. Non tot inſidiis humana uita circumueniretur. Non eſſet tam frequens uenenorum uſus. Omnes maiore animi tranquillitate uiuerent, & profundiore dormirent ſomno. Ceſſarent, quæ inde enaſcũtur, belli cõtagia. Neq; aliena proſperitas retorto

limaretur oculo. Sed surdis cano. Si me rupero, quod iam inualuit malum non solum non abolebo, sed nec minuam quidem. Auro nihil igne deperit. Propterea tutum est ab incendiis, & rogis durante materia. Quinimo quo sæpius arsit, proficit ad bonitatem. Aurum ubi igne probatum est, uocatur obrizum & purũ. Si auro liquescenti gallinarum membra misceantur, consumunt illud in se, ita hoc uenenum auri est, inquit Plinius. Verrius apud eundem testis est, Tunica aurea triumphasse Tarquinium Priscum. Nunc ueniendum est ad institutum, dicendumq; de iis locis, in quibus plurimum auri quondam repertum est.

LOCA DIVERSIS REBVS ABVNDANTIA.

Auro, & Aurifodinis.

Hispaniam metallis omnibus, nedum auro abundare docet Plin. Metallis (inquit) plumbi, æris, argenti, auri, tota ferme Hispania scatet. Et libro 33. Vicena (inquit) millia pondo auri, ad hunc modum annis singulis Asturiã, atq; Galleciam & Lusitaniam præstare quidam crediderunt, ita ut plurimum Asturia gignat. Item Strabo: Aurum (inquit) argentum, æs, ferrum, nusquam terrarum, neq; tantùm, neq; tam probatum generari ad Tyberij usq; tempora compertum est.

Iberia pars est Hispaniæ, quæ intra Iberum fluuium continetur, quam aurifodinis claram esse præter quæ iam diximus, docet etiam carmen Papinij lib. 3. Syl. scribentis: Quicquid ab auriferis eiectat Iberia fossis.

Possidonius scribit M. Marcellum exegisse tributum ex **Celtiberia** Hispaniæ parte ad talenta D C. Ex quo coniecturam facere est (inquit noster Budæus) Celtiberinam gentem numerosissimam fuisse, & pecunia abundantem. Eandem ob causam Catullus Celtiberiam uocat Cuniculosam: id est Cuniculis, seu fodinis refertam, ubi ait: Cuniculosæ Celtiberiæ fili.

Quis inficiabitur Tolosam Galliæ oppidum auri plurimum habuisse, quum Trogi testimonio, in eo reperta sint auri centum & decem millia pondo, argenti quinquies decies centena millia?

millia? Quæ summa quanti sit æstimanda, hinc licet obseruare, quòd singula pondo minoris centum aureis solatis æstimari nequeant. Hoc autem oppidum quum Q. Cepio Consul diripuisset, quisquis ex ea direptione aurum attigit, misero cruciabiliq; exitu periit, inquit Gellius. Vnde natum Adagium, Aurum habere Tolosanum, in Calamitosos.

Dalmatia regio est Illyrica, in qua aurum inuentum est principatu Neronis, tanta quidem copia, ut quinquagenas quotidie libras effunderet. Statius libro 1. Syll. Robora Dalmatico lucent satiata metallo.

Dardæ populi sunt Indiæ, auro fertilissimi. Vt Sætæ populi argenti. Autor idem Plin. lib. 6. In eorum regione formicæ aurum ex cauernis egerunt, cuius raptores si corripiant, lacerant.

Pangæus mons est Thraciæ, quem auri fertilem esse docet Herodotus in Polyhymnia. Hac iter (inquit de Xerxe loquens) prẹter eos montes à manu dextra relinquens montem Pangẹum, magnum atque excelsum, in quo aurea sunt & argentea metalla. Plinius scribit, Auri metalla & conflaturam à Cadmo Phœnice in Pangæo monte reperta.

Capitalia, mons est Indiæ, auri itidem ferax. Plinius libro sexto de Indo loquens: Narcæ, inquit, deinde quos claudit mons altissimus Indicorum, Capitalia. Huius incolæ alio latere auri & argenti metalla effodiunt.

Italiam auri fertilissimam fuisse contendit Virg. lib. 2. Georg. dicens: Hæc eadem argenti riuos, ærisq; metalla Ostendit uenis, atque auro plurima fluxit.

Clitarchus apud Plinium testis est Aethiopici maris insulas adeò fuisse opulentas, ut in earum una incolæ equos talentis auri permutarent.

Laureos est regio Atticæ, auri uenis frequens, Vnde natum adagium, Noctuæ Laureoticæ: de pecuniarum copia, quoniam numismatis Laureoticis Noctuarum figura insculpebatur. Hoc debemus Erasmo.

Plinius libro 33. cap. 3. scribit, **Suanorum** gentem auri copia usqueadeò abundare, ut regnum ipsum uelleribus aureis, trabibusq; & columnis aureis & argenteis ubiq; scateat.

Dathus fuit Thasiorum colonia, quæ quòd auri uenas habuerit, prouerbio sequenti locum fecit, Dathus bonorum. De conferta rerum opulentia, inquit Erasmus.

Thasus insula (cuius incolæ Thasij dicuntur) aurea quon-

dam uocata est à copia auri, quod ibidem effodiebatur.

Inter loca auri feracia, nonnulli etiam fluuij numerantur, ut **Tagus** Hispaniæ, **Padus** Italiæ, **Hebrus** Thraciæ, **Pactolus** Asiæ, **Ganges** Indiæ. Autore Plin. lib. 33. cap. 4. Quibus adduntur **Hermus, Iberus, Idaspes.** De **Gange**, Pamphilus Saxus de laudibus Veronæ: Sic Benace tuos æquant pater optime pisces, Diuitis ut fuluas marmora Gangis opes. Benacus nomen est lacus. De **Hermo**, Martialis lib. 8. Non illi satis est turbato sordidus auro Hermus, & Hesperio qui sonat amne Tagus. Hinc opes Hermææ dicuntur à poëtis. De **Tago**, Claudianus lib. 1. in Ruffin. Non Tartessiacis illum satiaret arenis Tempestas pretiosa Tagi. Item Plin. libro 4. cap. 22. Tagus, inquit, auriferis arenis celebratur.

De **Pactolo**, Claudia. de Consulatu Probi. Quantus per Lydia culta Despumat rutilas diues Pactolus arenas.

Iberus quoq; Hispaniæ fluuius auri ramenta quandoq; fertur habuisse. Vnde Claudianus de Consulatu Manlij Theodori: Lentus Arar, Rhodanusq; celer, & diues Iberus.

De **Idaspe**, Statius libro 8. Thebai. Ceu modò gemmiferum thyrso populatus Idaspem.

Hytanis, flumen est Carmaniæ, portuosum & auro fertile, inquit Plin. lib. 6. cap. 23.

Strabo ait **Turditanorum**, Hispaniæ populorum, gentem fuisse opulentissimam, ut quæ à Carthaginiensibus quondam inuenta sit præsepibus utens argenteis.

Astures populi sunt Hispaniæ, Calæcis proximi, aurifodinis quondam nobilitati. Syl. Sed scelerum causas aperit deus improbus Astur Visceribus laceræ telluris mergitur imis, Et redit infelix effosso concolor auro.

Argento, & Argentifodinis.

Præter quæ iam diximus loca, sunt & alia uenis argenti memorabilia. Strabo ait, **Alyzones** populos esse iuxta Pharnaceam insulam, qui habent uenas argenti & ferri. Interpres Strabonis: Hinc & Alyzonas, Odiusq; & Epistrophus una longinqua ex Alyba ducunt, argenti ubi uena est.

Alyba regio est non procul Mysia, in qua Homerus ait esse argentifodinas.

Sætas Indiæ populos argento abundare docet Plin. libro 6. Fertilissimi (inquit) sunt auri Dardæ, Sætæ argenti. Sed omnium in India propè non modò in hoc tractu potentiam claritatemq;

uinc

uincunt Prasi,amplissima urbe,ditissimaq; Palibotra.

Chrysas, & Argyras, idem Plinius Indiæ populos, facit auro & argento fertiles. Quod etiam utriusq; dictionis etymologia comprehenditur.

Sardiniam argento fertilem esse, docet Architrenius illo carmine:India ebore,argento Sardinia,& Attica melle.

In **Saxonia** Salinæ sunt uberrimæ. Præterea argentifodinæ apud Gostardam oppidum, ab Othone primo inuentæ. Autor Volaterranus.

In Augustudunorum, seu Eduorum Diœcesi pagus est **Cisthriacum** nomine, frequentibus argentifodinis clarus. Sunt & loca eidem agro uicina, itidem argenti uenis laudatissima, ut **Mayerium**, Calcimontium. Est & ibidem alius locus argenti feracissimus, **Boquinium** nomine.

Aere.

Politianus in Nutricia **Amyclas** uocat Aerisonas, quòd ære (ut coniicio) claruerint. Sic autem scribit: - Ceu maximus ille Aerisonas pedibus qui quondam inductus Amyclas.

Temese oppidum est Cypri, in quo præstantissima æris metalla fuisse, docet carmen illud Papinij lib.1. Sylua. Et queis se totis Themese dedit hausta metallis.

Fuit & eiusdem nominis oppidum in Brutiis Italiæ, conditum ab Ausoniis (Latinis **Thempsa** dicitur) cui hanc metallorum laudem adscribunt nonnulli.

Corinthus urbs Achaiæ, à Sisypho latrone condita, usqueadeò æris præstantia nobilitata est,ut eo facta uasa in deliciis haberentur,auriq; & argenti pretiũ transcẽderent. Vnde Corinthiarius à Tranquillo in Cæsare Augusto,uocatur amator huiusmodi uasorũ immodicus. Ouid.lib.6.Met.Orchomenosq; ferox, & nobilis ære Corinthus. Plinius ait celebritatem æris esse in Asia, fuisse quondam in Campania, nunc esse in Bergomatium agro.

Idem Plin.scribit in **Caristo** insula, marmoris optimi ferace, æs primũm repertum fuisse.

In **Dodona** Molossorum ciuitate fuit oraculum, & officina æris præstantissimi: quod quum optimè resonaret, fecit locum prouerbio, Aere Dodonæo loquacior.

Armentis.

Galesum, fluuium Calabriæ, armentis abundare arguit Statius lib.2.Syl.dicens: Et Lacedæmonij pecuaria culta Galesi.

Britanniæ (quæ nunc Anglia dicitur) terra est frugifera, pe-

core abundans, auro, argento, ferro, plumbo, pellibus, mancipiis, canibus etiam uenaticis, ut inquit Strabo. Cicero tamen in Epist. ad Treb. ei tantam sterilitatis notam inurit, ut ne scrupulam quidem argenti in ea reperiri dicat. At nunc res aliter se habet.

Gellius lib. 10. Noct. Atti. Coniectare (inquit) ob eandẽ causam possumus, quòd **Italia** olim esset armentosissima: multamq; (quę appellatur suprema) institutam in singulos die, duarum ouium, & xxx. boum, pro copia scilicet boum, proq; ouium penuria.

De **Calabria**, Horat. lib. 1. Ode 3. Non æstuosæ grata Calabriæ Armenta, non aurum, aut ebur Indicum.

Thraciam abundare armentis docet Seneca in Troade, Melioráq; fœtu, Fortis armentis lapidosa Thrace.

Augies Apollinis filius fuit armentorum multitudine ditissimus. Vnde natum Adagium, Augiæ stabula repurgare.

Habuit **Iob** Idumæus septem millia ouium, tria camelorum, quinquaginta iuga boum, quingentasq; asinas.

Erythræa insula est Hispanię, quàm Strabo ait tantæ fœcunditatis esse, ut pecudes pabuli copia sit necesse excreatione sanguinis purgari.

Asparagis.

Asparagus dici potest uirgultũ, seu herba in uirgulta & caulem crescens, ab asperitate: uel Asparagus externa lingua significat fruticem. Hoc autem frutice **Rauennam & Germaniam** abundare docet Plin. li. 19. De Rauenna Martialis in Xeniis: Mollis in æquorea quæ creuit spina Rauenna, Non erit incultis gratior Asparagis. Suetonius scribit Cæsarem ad exprimendam rei alicuius uelocitatem consuesse dicere, Velocius quàm Asparagi coquantur. Hic frutex à Plinio uocatur Corruda.

Asinis.

Asinos optimos **Arcadia**, & in Italia **Reate** mittunt. Autore Plin. Quos propterea Peloponnesiaci illinc sibi emebant. Varro lib. 2. de Re rustica, cap. 1. Hoc enim (inquit) nomine asini Arcadici in Græcia nobilitati, in Italia Reatini usque eò, ut mea memoria asinus uænierit sestertiis millibus LX. & unæ quadrigæ Romæ constiterint quadringentis millibus.

Antron fuit Thessaliæ ciuitas, nomen inde sortita, quòd cauernis & specubus abundaret. Illic aiunt asinos insigni quondam magnitudine fuisse. Vnde prouerbium effluxit, Antronius Asinus.

Plinius lib. 8. cap. 30. scribit in **Africa** multitudinem esse asinorum syluestrium. Idem ait asinos cornu armatos in India reperiri.

Aluta.

Sicyon urbs fuit in Achaia non procul Corintho, in qua teste Cic. calcei molles & muliebres fieri solebant. Vnde Aluta Sicyonia dicitur. Bapt. Pius lib.4. Eleg. Aut sibi si modicos Sicyonia uinxet aluta, Aethereos pellis aut heredosa pedes. Est autem Aluta corium, quo calcei fiunt. Hinc Alutarij dicuntur calceolarij.

Amomo.

Amomum herba est seu arbuscula odoris suauissimi, in **Assyria** frequens & **Armenia.** Vergil. Aeglo.4. - Assyrium uulgò nascetur Amomum. Amomum **Armenium** est optimum, deinde **Medicum**, postea **Ponticum.** Plinius. Nascitur (inquit) in Armeniæ parte, quæ uocatur Otenæ, & in Media, & in Ponto.

Arboribus.

In **Fortunatis insulis** arbores sunt tantæ proceritatis, ut ad CXLIIII. pedes inolescant. Plinius lib.6.cap.23.

Sunt & in **India** arbores adeò proceræ, ut sagittis superari nequeant. Hæc facit ubertas soli, temperies cœli, aquarum abundantia. Plin.lib.7.

Idem lib.5. ait, imas **Atlantis** radices densis altisq; repletas syluis, incognito genere arborũ, quarum enodi nitore spectabilis sit proceritas, Frondes cupressis similes, tenuiq; lanugine opertæ, quibus addita arte uestes Bombyci similes confici ualeant.

Cyrenaicus quoque ager arboribus fertilis habetur, inquit idem Plinius lib.5.

In **Hercynia sylua** tanta est arborum multitudo, tanta roborum uastitas, ut idem Plin. lib.16. dicat, colles occursantium inter se radicum attoli repercussu.

Caucasum montem arboribus abundare innuit Prop.lib.1. Et nemus omne satas intendat uertice syluas, Vrgetur quantis Caucasus arboribus.

Apibus.

Peruulgatum est ex lectione poëtarum, **Hyblam** Siciliæ, **Hymettum** Atticæ mõtes apibus & mellis opum copia abundare. De Hybla Ouidius: Quot lepores in Atho, quot apes pascuntur in Hybla. Martia.lib.7. Pascat & Hybla meas, pascat Hymettus apes. Eadem ratione Hymettus Florens Lucretio, Dulcis Iuuenali, & Val.Flacco, Olens Statio dicitur.

Apris.

Hoc argumento poëtæ **Erymanthum** Arcadiæ montem apris

apris abundare dicunt, quòd ibidem Hercules furiosum illum, & memorabilem aprum interfecerit. Vnde Stroza filius in uenatione: Amphitryoniades in monstrifero Erymantho Fulmineum sic pressit aprum.

Auibus.

Scribit Plinius lib.6. **Fortunatas insulas**, & copia pomorum, & auium omnis generis abundare. Vide cap.32.

Peneus fluuius est Thessaliæ, undis lucidis amœnus, uiridanti riparum gramine, & canoro auium concentu.

Arcubus.

Omnes ferè populi Orientales arcu, & sagittis claruerunt, quibus annumerantur Scythæ, Getæ, Cretenses. De **Armenia** Lucanus lib.8. Armeniosq; arcus, Scythicis intendite neruis.

De **Ithyra** urbe Parthiæ, in Tauro sita, Idem Lucan. lib.7. Tunc & Ithyræi, Medíq;, Arabesq; soluto Arcu turba minax, nusquam rexere sagittas.

De **Cydone**, urbe Cretæ, Horatius lib.4. Carmi. Primus'ue Teucer tela Cydonio Direxit arcu. Item Vergilius in Buco. Ire libet, Partho torquere Cydonia cornu Spicula.

De **Gortyna**, urbe Cretæ, Ouidius lib.7. Metamorph. Nec Gortyniaco calamus leuis exit ab arcu.

Arenis.

Aethiopia scatet arenis, iuxta Marulli testimonium dicentis: Nec te perusti minuit, aut feruor soli, Diuesq; arenarũ Aethiops.

Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi, undiq; arenis circundantur. Autore Plin. lib.5. cap.5.

Arundinibus.

Ouidius lib.5. Fast. uocat **Tybrim** arundiferum, ab Arundinibus, ubi ait: Tybris arundiferum medio caput extulit alueo. Eadem ratione Catullus uotauit **Gnydon** arundinosam, Quæq; Ancona, Gnydonq; arundinosam Colis.

Scribit Plin. lib.7. in **India** esse arundines tantæ proceritatis, ut singula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant. Idem, Arundini (inquit) Indicæ arborea amplitudo: Nauigiorum etiam uicem præstant singula internodia. Circa **Acesinem** amnem maximæ nascuntur. Diodorus in tertio ostendit Indorum regis Staurabatis potentiam in nauigiis non paruam constitisse, quæ ad quatuor millia ex arundinibus fluuio accommodanda aduersus Semiramidis uires confecit. Ferunt enim (inquit idem autor) flumina, locaq; palustria arundinum copiam

copiam, ita crassarum habere, ut nequaquam eas homines ulnis amplecti queāt. Et his naues optimę fiūt, propter arundinū robur.

Aulæis.

Babylonij primi omnium diuersos colores picturæ intexuerunt, unde & Plautus Babylonica uocat Peripetasmata. Et Iosephus Aulæum Babylonium. Martialis quoq; lib. 8. Non ego prætulerim Babylonica picta, superbè Texta, Semiramia quæ uariantur acu.

In Sarra Phœniciæ urbe (quę alio nomine Tyros appellatur) claruit usus purpuræ, unde & Vergilius Sarranum uocat Ostrum lib. 2. Georg. Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat Ostro. Eadem ratione Iuuenalis Aulæa uocat Sarrana.

Claruit & Aulæis Pergamus urbs Asiæ, quæ eius loci rex Attalus reperisse dicitur. Vnde & Attalica dicuntur. Syllius lib. 14. Quæ radio celat Babylon, uel murice picto Læta Tyros, quæq; Attalicis uariata per artem Aulæis scribuntur acu, aut Memphitide tela. De his intellexit Horatius dicens, Attalicis conditionibus Nunquam dimoueas, ut trabe Cypria Myrtoum pauidus nauta secet mare.

Lucretius quoque Aulæa commendat Britannica.

Augurio, & Aruspicio.

Apud Ethruscos augurij primùm, & Aruspicij disciplina fertur claruisse, eiusq; inuentor extitisse Tages. Quam postea Romani ab eisdem susceperunt. Sido. in 3. Panegy. Quid rogo bisseno mihi uulture Thuscus aruspex Portendit? Vitru. lib. 1. de Architectura: Id autem Ethruscis aruspicibus disciplinarum scriptis ita est dedicatum.

Aceto.

Acetum in Aegypto ex Mareotico uino fiebat, tanta quidem præstantia, ut in maiore pretio, quàm ipsum uinum esset. Martialis: Amphora Niliaci non sit tibi uilis aceti, Esset quum uinum, uilior illa fuit. Eandem ob causam Codrus Vrceus lib. 2. Syl. acetum uocat Pharium, dicens: Hic salis, hic Pharij seruatur copia aceti.

Attagenis.

Attagena, seu Attagen, auis est inter raras quondam epulas habita, sed præcipui in Ionia saporis. Autore Plin. Vnde Mart. Inter sapores fertur alitum primus, Ionicarum gustus Attagenarum. Fuit autem hæc auis frequens in Ionia. Plinius: Attagen maximè Ionius celebratur, uocalis aliàs, captus uerò obmutescens,

quond

quondam existimatus inter raras aues. Horatius in Epodo: Non Afra auis descendat in uentrem meum, Non Attagen Ionicus iucundior.

Aromate.

Abundat **Persarum** regio Aromate. Vnde Quintianus in Cleopoli: Persica aromatibus, ualidis Germania fabris.

Absinthio.

Absinthium herba est amara, uim habens calidam & stypticam. Potum stomacho prodest ad dolores corporis. Laudatissimum nascitur in Ponto. Ouid. lib. 5. de Trist. Cana prius gelido desint absinthia Ponto.

Absinthus, urbs est Thraciæ, quæ nomen sumpsit à copia absinthij ibidem crescentis, quo oues pascuntur in regione Pontica felle carentes.

Nascitur quoq; absinthium laudatum in **Macedonia**, & **Tauro** monte.

Est & unum genus, quod **Santonicum** dicitur, à Galliæ ciuitate. De quo uidetur intellexisse Martial. Santonica medicata dedi mihi pocula uirga. Plinius ait laudatissimum reperiri in **Thaposyri** Aegypti.

Aspidibus.

Aspides serpentes sunt frequẽtes in **Aegypto**, hebetibus oculis, eisdemq; in temporibus fixis. Venenum habent, quo siquis percussus fuerit, nunquàm euadit, nisi uulnere altius resciſſo. Earum imagine utebantur Aegyptij reges in suis Diadematibus. Vnde Val. Flaccus lib. 4. Argon. Iamq; Aspide cincta comas, & ouanti persona sistro. Lucanus libro 4. Pharias uocat Aspidas, id est Aegyptias, ubi ait: Aspidas ut Pharias cauda solertior hostis Ludit, & iratas incerta prouocat umbra.

Attilis piscibus.

Attili sunt pisces, qui inertia pinguescunt. Sunt autem frequentes in **Pado**, adeò ut ad mille quandoq; libras capti sint, qui nisi iugis boum extrahi potuerunt.

Anguillis.

Anguillæ pisces sunt admodum lubrici, & uolubiles, qui octonis uiuunt annis, durantq; sine aqua senis diebus Aquilone spirante. Capiuntur plurimæ in lacu **Benaco** hyemato, & in tanta mirabili multitudine, ut in excipulis eius fluminis, ob hoc ipsum fabricatis, singulorum milium globi reperiantur.

Scribit Plinius Anguillas in **Gange** reperiri tam inusitata magni

magnitudine, ut tricenos pedes impleant. Cuius testimonium confirmat Solinus.

Aelianus apud Volaterranum scribit, in Timauo optimas, ac præpingues capi. Alij palmam lacui Vulsiniensi tradunt.

Scribit Plutarchus in Timoleone in limosis locis iuxta Syracusas ingentem anguillarum multitudinem pasci, adeò ut piscari uolentibus lata adsit præda.

Auratis piscibus.

Aurati pisces sunt, qui à Græcis Chrysophries appellantur. In maris refluxu frequentes ueniunt ad Actium Epyri oppidum, ibiq; in locis arenosis ad subnascentium arborum radices & latebras occultantur, & à peritis facilè capiuntur. Horum piscium uiuaria primus instituit Sergius Orata, nomen inde consecutus.

Anthiis piscibus.

Anthiæ sunt pisces naso adunco, testudineo corpore, qui pennas habent, quas auium more, & uolanti similes pandunt. Repe riuntur autem in Mari rubro, lupi magnitudine. Sunt & frequentes prope Cheledonias insulas Asiæ.

Asteriadibus.

Asterias auis est docilis, humanæ uocis, & uerborum imitatrix, quam plurimam habet Aegyptus.

Aspalacis animalibus.

Aspalacus est animal, quod sola Bœotiorum terra fert. A qua translatum statim perire dicunt. Frequens est tamen apud Orchomenios.

Alcibus.

Alces sunt animalia, figura & pellibus capris similia, uerùm maiora aliquanto. Crura habent sine nodis & articulis, quare arboribus stantes adhærent in somno. Reperiuntur in syluis Germanorum.

Alumine.

Alumen, dicitur terræ salsugo, à lumine: quòd lumen coloribus tingendis præstet. Inuenitur nigrum, & album, liquidum, & spissum. Inuenitur in Aegypto, ac in Melo insula, & Macedonia. Volaterranus ait fodi in Ethruria, in agro Massano & Volaterrano.

Acacia herba.

Acacia herba est, membris medens luxatis, quæ nascitur in Aegypto, Cappadocia, & Ponto.

Aconito

Aconito.

Aconitum herba est, quæ (ut fabulantur poëtæ) ex Cerberi spuma uenenum contraxit efficacissimum, quo tempore Hercules monstrum ab inferis ad superos eduxit. Aliqui dictum putant ab **Acone** portu Heracleæ, qui prouentu malorum graminum usque adeò celebris fuit, ut noxiæ herbæ Aconita illic nominata sint, licet alias deriuationes ponant plurimi. Volaterranus ait nasci in **Italia.**

Alypio herba.

Alypium herba est fruticosa, & subruffa, flore nigro, quæ nascitur in maritimis **Africæ.**

Aneso herba.

Anesum semen est Apio simile, uim habens calefactoriam. Frequens est in Syria.

Arinea fruge.

Arineam Volaterranus inter fruges enumerat, quam ait frequentem esse in **Gallia** & **Italia.**

Alosis.

Alosæ pisces sunt oblongi, de genere Clupearum, qui alio nomine Chryssæ dicuntur. Ferunt laudatissimas esse in **Tyberi.**

Aloë.

Aloë herba est succi amarissimi. Vnde Iuuenalis: Plus aloës, quàm mellis habet. Nascitur in **India** plurima. Eius quoque gummi uenit etiã ex **Arabia** & **Asia**, ad conglutinanda uulnera utilissimum.

Asphalto frutice.

Asphaltus frutex est spinosus, & odoratus, quo utuntur unguentarij, ad unguentorum succum. Nascitur apud **Istrum,** & **Nisyrum** in Syria, & Rhodo.

Agarico.

Agaricum frutex est itidem odoratus, frequens in **Cilicia,** & apud **Sarmatas.**

Achate gemma.

Achates gemma est uario colore, partim retinens Iaspidis uitreum, partim Sardi sanguineum, partim Smaragdi fulgidum. Dedit autem nomen **Achati** fluuio Siciliæ, quòd frequens ibidem reperiatur.

Artificibus.

Plinius lib. 6. de **Meroë** loquens, Cæterum (inquit) cum potiren

potirentur rerum Aethiopes, insula ea magnæ claritatis fuit. Tradunt armatorum c c.millia dare solitam, Artificum quatuor millia alere.

Alabastro.

Alabastrum genus marmoris perlucidi, quo antiquitus uasa fiebant unguentaria. Nascitur autem in **India,** circa **Thebas** Aegyptias, & **Damascum** Syriæ. Habebat & **Sparta** uiride cunctis hilarius. Dicimus & Alabaster. Cicero lib.2. Quæst. Acad. Quibus etiã Alabaster plenus unguenti putere uidetur. Item Alabastrites. Plin. lib.36. Hunc aliqui lapidem Alabastritem uocant, quem cauant ad uasa unguentaria. De Alabastro Martial. libro 11. Quod Cosmi redolent Alabastra fociq; deorum.

Auripigmento.

Auripigmentum foditur in **Syria** ad usum pictorum, in summa tellure, auri colore, sed fragili, lapidum specularium modo. Autor Plinius lib.33.cap.4.

Aliis rebus.

Amaranthum Plinius lib. 17. ait laudatissimum nasci in India, & in Syria.

Arctionem herbam reperiri in Creta.

Amphitanem gemmam in India.

Acerem arborem in Istria.

Abietem in Vogeso monte, Corsica, Bithynia, Ponto, Macedonia. Sunt & Abietes in Cypro c x x x. pedum longitudinis: Crassitudinis uerò ad trium hominum complexum. Germaniæ prædones singulis abietibus cauatis nauigant, quarum quædam x x x. homines ferunt.

Alica species est panis, quam ex Piceno probat Plin.

Ambrotonum herbæ genus, laudatissimum habet Sicilia, deinde Gallia.

Amaracum Cyprus. **Accipitres** Massilia.

Assarum unguentum, Pontus, & Phrygia.

Buxis.

CYtorum Paphlagoniæ, **Olympum** Macedoniæ, **Pyrenæos** item & **Corsicam** Buxis abundare docet Plin. lib.6.cap.17. Buxus, inquit, plurima Pyrenæis, ac Cytoro montibus, ac Berecynthio tractu. Crassissima in Corsica florem non ferendo. Hæc in Olympo Macedoniæ gracilior, sed breuis. De Cytoro, Vergil. libro 2. Georg. Et iuuat undantem Buxo spectare Cytorum. Propterea pecten (quo discernuntur, & comuntur

capilli)proprio Epitheto appellatur Cytoriacus,quò d Buxo fiat, quam in Cytoro frequentem esse diximus. Ouid. lib. 4. Metam. Sæpe Cytoriaco diducit pectine crines.

Aspagones populi sunt in India, quos Plin.lib.6.cap.2.scribit Vitis, Lauri, Buxi, & pomorum omnium esse fertiles.

Baccis fructibus.

Bacca dicitur fructus Lauri, Oliuæ, Myrti, & aliarum eiusmodi arborum,quo **Sicyonem** urbem Achaiæ abundare docet Ouidius lib. 4. de Ponto, dicens: Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos, quot Sicyon baccas, quot parit Hybla fauos. Verg. lib.2.Georg.Venit hyems, teritur Sicyonia bacca trapetis.

Idume urbs Syriæ, Baccis, & Arboribus baccas ferentibus, abundat. Pontanus de hortis Hesperidum: Quæq; & Idumæas mittunt palmaria baccas.

Arimpæi populi sunt ultra Riphæos montes, apud quos tanta est baccarum copia, ut illis etiam uiuant.

Baccis gemmis.

Est & Bacca nomen Gemmæ, frequentis apud **Gangem** Indiæ fluuium. Pontanus in Lepidina: Dona ferunt auro grauida, & Gangetide bacca.

Bombyce.

Bombyx dici potest subtilissima tela, quam eiusdem nominis uermes in India conficiunt Aranearũ more.Reperitur autẽ apud **Orontem** fluuium laudatissima.Salmonius:Alter Orontæa radiat ceruice decorus, Alterius rosea fronte coruscat Onyx. Bap. Pius lib.3.Elegi.usus est in masculino genere dicẽs: Protegit obscurus radiantia tempora Bombyx.In hoc Propertium imitatus.

Plinius laudat Bombycem **Assyriam,** qua uiri fœminis cesserunt, quum uiros etiam non puderet, has uestes induere propter onera æstiua.In tantum (inquit ille) à lorica gestanda discesserunt mores, ut oneri sint uestes.

Arabia (quam ab omnium deliciarum ubertate felicem uocamus) Bombyce quoque abundat.Propertius lib. 2. Nec si quæ Arabia lucet Bombyce puella. Hinc Bombycinæ uocantur uestes illæ mollissimæ. Iuuenalis: Cuius Delicias & panniculus Bombycinus urit.

Beluis.

Horatius lib.4.Carmi.uocat mare Beluosum à beluarum (quibus abundat) multitudine,ubi ait: Te Beluosus,qui remotis obstrepit Oceanus Britannis.

Dyardenes fluuius (inquit Curtius lib.7. de gestis Alexan.) minus celeber auditu, quia per ultima Indiæ currit. Cæterum non Crocodilos modò, ut Nilus, sed etiã Delphines, ignotasq; aliis gentibus beluas alit.

Bobus.

Celadusam Plin.lib.3.cap.26. facit insulam Mesiæ intra Surium, bobus & capris laudatam.

Taurominium mons est Siciliæ, bobus plurimis abũdans, qui propterea Taurominitani dicuntur, ut Carybdis Taurominitana.

Aelianus apud Volaterranum scribit, boues esse in **Phœnicia** tanta magnitudine, ut à stantibus mulgeantur. idem ait apud mare rubrum boues cornibus flexibilibus esse: apud Mysos sine cornibus nasci: in India cursu cum equis contendere publico spectaculo. In Libya boues esse agrestes, equis non inferiores cursu. Apud Crathera, item Clitumnum Vmbriæ fluuium armenta ex nigris alba fieri. In Euboia omnes ferè boues albos nasci. Tauros Aethiopum agrestes cornua aurium modo mouere.

Campania albos & exiles gignit. Vmbria uastos. Ethruria albos & ad opera fortes. Apœninus uegetos, ac labori aptissimos.

Balsamo.

Balsamum arbuscula est aromatica, cuius lignum Xylobalsamum, succus Opobalsamum dicitur. Plin.lib.12. Omnibus, inquit, odoribus præfertur Balsamũ uni terrarum **Iudææ** concessum. Producitur & in ualle Syriæ, arbore mali Punici magnitudine, ramis multis, folio rutæ simili, candido tamẽ & perpetuò uirente: Fructu simili Terebintho.

Bitumine.

Is, urbs est distãs à Babylone itinere octo dierum, apud quam fluuius est eiusdẽ nominis, ex quo Bitumen toti Babyloni quondam subministrabatur.

De **Asphaltite** Syriæ lacu Plin. lib. 27. Quin & bituminum (inquit) sequax alioqui, & lenta natura, in lacu Iudææ, qui uocatur Asphaltites, certo tempore anni supernatans, nequit sibi auelli, ad omnem contactum adhærens, præterquàm filo, quod tale uirus infecerit. Item lib.2. Nihil, inquit, in Asphaltite Iudææ (qui bitumen gignit) mergi potest. Et lib. 5. Asphaltites nihil præter bitumen gignit.

Ammianus Marcellinus lib. 22. Citra omnes (inquit) propinqua est nobilis Assyria. Nunc omnis appellatur Syria, ubi inter

baccarum uulgariumq; abundantiam frugum, Bitumen nascitur prope lacum **Sosingitem,** cuius alueo Tygris uoratus fluensq; subterraneus percursis spatiis longis emergit.

Inter cætera laudatur Bitumen illud, quo Semiramis coctiles **Babylonis** muros construxit. Vnde Ouid. lib. 4. Metam. Vbi dicitur altam Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem.

Nympheus mons est ardens, cuius crater Bitumen egerit omni bitumine dilutius.

Beryllis.

Beryllus lapillus est pallidus & transparens, Smaragdo similis, qui semper sexangula figura, artificum opera politur, quoniam hebescit, nisi color repercussu angulorum excitetur. Vnde Iuuenalis Saty. 5. Berillos inæquales uocat, ubi ait: - Ipse capaces Heliadum crustas, & inæquales Beryllos Virro tenet Phialas. Beryllos **India** gignit, raro alibi repertos, præterquàm in **Phœnicia,** ubi etiam adinueniuntur.

Bysso.

Byssus dicitur genus lini subtilissimi, quo pretiosissimæ fiunt uestes, quæ Byssinæ appellantur. Byssus in **Iudæa** præcipuus nascitur, teste Iosepho. Secundus in **Elide** Græciæ ciuitate, colore inferior Iudaico, sed tenuitate præstantior.

Bulbis.

Bulbus à Romanis dicitur Allium agreste: alij Allium marinum uocant. Caulem & folia habet Lilio similia. Venerem excitare fertur. Martial. in Dist. Quum sit anus coniunx, & sint tibi mortua membra, Non aliter Bulbis quàm satur esse potes. Nec aliam ob causam bulbos salaces uocat lib. 3. dicens: Sed nihil erucæ faciunt, bulbiq; salaces. Columel. libro 11. Quæq; uiros acuunt, armantq; puellas, Iam Megaris ueniant genitalia semina bulbi.

Bulbi **Megarenses** præcipuam obtinent palmam, quos propterea Cato Megaricos uocat, & multum celebrat, teste Plinio lib. 19. cap. 5.

Idem Plinius ibidem ait Bulbos sponte nasci, & copiosissimè in **Balearibus, Ebusoq;** insulis, ac per **Hispanias.** Post hos in **Africa** nati maxime laudãtur. Sed & in **Prænestinis** campis sponte nascuntur, ac sine modo, in **Remorum** aruis.

Balænis.

Balænas alit **Indicum mare** quintuplo Elephantis magnitudinem excedentes. Plinius libro 9. cap. 3. ait quasdam reperiri quaternûm iugerum.

Balano.

Balano.

Balanus arbuſcula eſt, ſeu herba unguentaria & aromatica, frequens in Troglodytis, Thebaide & Arabia.

Biſontibus.

Biſon animal eſt deforme iubarum prolixitate, & reliquo corpore. De quo Mart. lib. 1. Illi ceſsit atrox Bubalus atque Biſon. Et alibi: Turpes eſſeda quod trahunt Biſontes. Hoc animal gignit Scythia & Germania, quæ tamen fructuum inopia pauciſſimis abundat animalibus.

Bubalis.

Bubalus animal eſt ceruicem habens uitulo ſimilẽ, unde & nomen ſumpſit. Reperitur autem in Africa.

Bonaſis.

Bonaſus animal eſt iuba equina, cætera tauro ſimilis. Cornibus inter ſe adeò reflexis, ut pugnæ ſint inutilia. Gignitur hoc animal in Pæonia, & monte Meſapo. Volaterranus ait Bonaſorum uenationem hodie cerni in Luſitania.

Habet Buccardiam gemmam Babylon.

Buteones aues, Baleares inſulæ.

Bedellium arborem Scanthrum mons Scythiæ.

Croco.

COrycus oppidum eſt Ciliciæ, ubi Crocus naſcitur rara bonitate & felicitate, qui propterea Corycius uocatur. Horatius lib. 2. Sermo. Corycioq; croco ſparſum ſtetit. Plin. libro 21. Prima nobilitas inquit, Cilicio croco, & ibi in Coryco monte: deinde Lycio, monte Olympo: mox Centuripino Siciliæ: aliqui Phlegræo ſecundum locum dedere. Verg. in Battarum: -Et hic Cilicio Crocus editus aruo. Lucan. lib. 9. Vtq; ſolet pariter totis ſe effundere ſignis Corycij preſſura Croci. Martialis lib. 11. Vltima Corycio quæ cadit aura Croco.

In Tmolo quoque monte Ciliciæ, uel (ut aliis placet) Lydiæ, Croci & quidem optimi copia eſſe memoratur. Verg. lib. 1. Geor. Non'ne uides, Croceos ut Tmolus odores, India mittit ebur, molles ſua tura Sabæi? De hoc intellexit Lucret. lib. 2. dicens: Et quum ſcena croco Cilici perfuſa recens eſt.

Habet & Sicilia Crocum præſtantiſsimũ, licet Corycio fortaſſe uiliorem: unde Statius lib. 2. Syl. Et tenues Arabum reſpirant gramine ſyluæ, Sicaniisq; crocis.

Canibus.

Canaria una est earum insularum, quas fortunatas, à rerum copia, uocamus. Hæc à multitudine canum ingentis magnitudinis nomen sumpsit. Autore Plin. lib. 6.

Amyclis (quæ ciuitas est Laconiæ) canes optimi fuisse dicuntur. Vergilius lib. 3. Georgic. Armaq;, Amyclæumq; canem, Cressamq; pharetram.

Molossia quoq;, & **Epirus**, partes sunt Laconiæ, optimis canibus abundantes. Vergil. in Cul. Illum Scylla rapax canibus succincta Molossis. Item Horat. lib. 2. Serm. Simul domus alta Molossis Personuit canibus. De Epyroticis Varro lib 2. de re Rust. cap. 9. Itaq; à regionibus (inquit) appellantur Lacones, Epyrotici, Salamantini. Tanta fuit huius luci canum bonitas, ut apud suos sepulcra meruerint. Vnde Stroza fil. Suos de more Molossa uetusto Condit terra canes, cineres nec lædit opertos.

Celebrantur & canes **Vmbriæ,** quæ est pars Italiæ. Syllius lib. 3. Ceu pernix quum densa uagis latratibus implet Venator dumeta Lacon, aut erigit Vmber Nare sagax è calle feras.

Seneca in Hippolyto commendat **Spartanos**, ubi ait: At Spartanos (genus est audax Auidumq; feræ) Nodo cautus propiore liga.

In **Melita** insula (quæ est inter Corcyram & Illyricum sita) canes sunt admodum parui, qui habentur in deliciis, adeò ut mulieres maiorem illis, quàm maritis habeant honorem. Hinc adagium, Canis Melitæus, quum quis ad uoluptatem nutritur, non utilitatem. Plinius in fine tertij: Inter Corcyram (inquit) & Illyricum Melita: unde catulos Melitæos appellari Callimachus autor est.

Creta.

Creta dicitur tenax quædam terra, qua fullones in abluendis maculis uti consueuerunt. Omnium præstantissima fuit in **Creta** insula, à qua nomen traxit. Hac etiam abundat **Cymolus** insula, quæ propterea Cymolia dicitur. Cuius duo esse genera scribit Plinius lib. 36. cap. 16. Candidum scilicet, & ad purpurissum inclinans.

Creta quandoq; utuntur Figuli: unde Varro lib. 3. de re Rust. Figlinam uocat. At quod extat ulcus (inquit) figlina illinunt creta. Figularem Colu. lib. 7. & Cymoliam. Creta Cymolia ex aceto linas, inquit. Item: Solet etiam ipsum animal uiuum creta figulari circundari.

Crocodilis.

Crocodilus animal est quadrupes, ex ouo in miram excrescens magnitudinem, ut qui duos & uiginti cubitos impleat. Quatuor menses hyemales non comedit, lingua caret, uiuit in terra, & in aqua. Crocodilis autem abundat in primis **Nilus.** Vnde Plin. libro 8. Crocodilum (inquit) habet Nilus, quadrupes malum, & terra pariter, ac flumine infestum. Mart. lib. 3. Cui comparata rictibus tuis ora, Niliacus habeat Crocodilus angusta.

Ombitæ populi in Aegypto hoc animal adorant, eiq; sacros dies faciunt, ac lætantur liberos suos ab eo deuorari.

Habet **Indus** fluuius Crocodilos. Vnde Herodotus, Is, inquit, cupidus cognoscendi, ubinam Indus, qui secundus omnium fluminum Crocodilos præstat, mare inflat. Plinius lib. v. cap. 1. ait: Mauritaniæ flumen **Bambotum** Crocodilis, & Hippopotamis refertum. Idem quoque testis est in flumine (cui **Darat** nomen) Crocodilos gigni.

Cannabe.

Cannabis herba est, qua fiunt funes, qui propterea Cannabini dicuntur Columellæ. Hac abundat **Scythia,** unde Herodotus: Nascitur (inquit) apud Scythas cannabis Lino simillima, præterquàm crassitudine, & magnitudine. Plin. lib. 16. ait Canabem agri **Sabini,** æquare arborum altitudinem.

Capris.

Capraria insula (quam Gręci Aegilon dixere, autore Plinio) à multitudine caprarum nomen indepta est.

Iuxta **Cinyphem** fluuium, Capras esse inusitatæ magnitudinis docet Plin. Vnde etiam Pontanus: Iure cui Marsi inuideant, & ipsi Cinyphes hirci.

Capras optimi lactis feraces habent **Fortunatæ insulæ.** Vnde Horat. Illic iniussæ ueniunt ad mulctra capellæ, Refertq; tenta grex amicus ubera.

Callisthenes apud Volat. testis est capras esse in parte **Africæ,** uillis tonsilibus, ex quibus nautæ rudentes conficiant.

Capræ **Syriæ** magnam uim lactis egerunt: unde natum Adagium, Capra Syria. de eo, qui multam affert utilitatem.

In regione **Caspia** nascuntur Capræ equi magnitudine, sine cornibus, colore albo, quæ longo uillo, ac mollitie lanis certant Milesiis, unde sacerdotes, & Caspiorum ditissimi uestes conficiunt. Nymphodorus apud Volaterranum testis est in **Sardinia** tantam esse caprarum multitudinem, ut earum pellibus

pro uestimentis utantur incolę, conuersis introrsum hyeme uillis, æstate uerò auersis.

Corylis.

Corylis (quæ sunt arbores nuciferæ) abundat urbs Campaniæ **Auella** nomine, unde nuces Auellanæ dicuntur, quæ & Ponticæ. Cato de re Rust. Nuces caluas auellanas, Prænestinas, & Græcas.

Cupressis, & Cyparissis.

In **Ida** monte Phrygiæ multas esse Cupressos docet Plinius libro 15. cap. 34. Idem ait Cupressos in Creta optimè nasci. Mantuanus in Epigram. Ida funebrem peperit Cupressum.

Cyllene mons Arcadiæ eadem ratione Cupressifera uocatur ab Ouid. lib. 5. Fastorum ubi ait: Hæc enixa iugo Cupressiferæ Cyllenes.

Habet & Cupressos **Erymanthus** mons Arcadiæ. Ouid. in Epistola Deian. Tegæus aper Cupressifero Erymantho Incubat.

De **Lycæo** monte itidem Arcadiæ, Sidonius: Quantum non Cyparissifer Lycæus, Quantum non nemorosa tollit Ossa.

Cyparissus ciuitas est in Parnaso iuxta Delphos, quæ ab eius arboris frequentia meruit nomen. Homerus apud Volat.

Cypreo arbore abundat **Ascalon** urbs Iudææ, & **Canopus** ostium Nili, seu urbs Aegypti. Nascuntur etiam Cupressi in Co insula, autore Plinio.

Costo.

Costus in fœmineo, seu Costum in neutro genere, arbuscula est quædam aromatica. Reperitur & in Masculeo. Excellit autem **Arabicus**, albus existens & leui pondere, probi odoris. Secundam laudem habet **Indicus**, qui leuis est. Tertiam **Syriacus**, colore Buxeus, odore graui. Lucanus lib. 9. Et Tamarix non læta comis, Eoaq; Costus. Laudatur & **Persicus**, unde Horatius lib. 3. Nec Phalernæ uites, Achæmeniumq; Costum. Plinius libro 12. cap. 12. ait optimum Costum reperiri in Patale Indorum insula.

Caseis.

Lunæ urbis Hetruriæ Caseos commendat Mart. in Apopho. dicens: Caseus Hetruscæ signatus imagine Lunæ, Præstabit pueris prandia mille tuis.

Apud **Vestinos** Italiæ populos, casei quoq; fiebant laudatissimi, autore Plinio: & tanto quidem pretio, ut carnium loco haberi

beri possent.Martialis : Si sine fruge uoles ientacula sumere frugi,Hæc tibi Vestino de grege massa uenit.

In **Trebula** agri Reatini oppido casei itidem fiebant optimi. De quibus Martialis : Trebula nos genuit,commendat gratia duplex,Siue leui flamma,siue domamur aqua.

Culicibus.

Ammianus lib.18. At ubi (inquit) Solis radiis exarserit tempus in regionibus, æstu ambusti, uapore syderis, & magnitudine culicum agitantur, quorum agminibus per eas terras referta sunt omnia.De **Mesopotamia.**

Cynnamis.

Cynnamum arbuscula est aromatica,odore præstans,& ad unguenta mirè efficax.Frequens est autem in **Panchaia.** Ouidius lib.10. Metam. Sit diues Amomo,Cynnamaq;,Costumq; suam, sudataq; ligno Tura ferat,floresq; alios Panchaia tellus.

Abundat & **Arabia** Cynnamo : unde Propertius libro 3. Et Tyrus Ostrinos præbet Cadmæa colores, Cynnamon & multi pastor odoris Arabs.

Pangæus Thraciæ itidem. Claud.de nupt. Honorij & Mariæ: Hic Casiæ matura seges,Pangæaq; surgunt Cynnama.

Calamis.

Calami apti chartis ex **Aegypto** mittebantur, qui cognationem quandam cum papyro habebant. Sed **Gnydij** ex Creta præstantiores sunt, autore Plinio, quamuis hoc Gnydo insulæ Veneri sacræ nonnulli tribuant. Nascebantur item ad eundem usum in Asia ad **Anethecum** lacum. De Aegyptiis Martialis : Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus.

Nigri Aethiopum fluuio, eadem natura, quæ Nilo : calamum & papyrum & easdem gignit animantes, iisdemq; temporibus augescit. Autor Plinius lib.5.cap.8. Calami Aromatici nascuntur in India.Commendantur qui sunt fuluo colore, ualde geniculati, & uiscosi. Plinius ait,ibidem reperiri calamos arboreæ amplitudinis. Idem autor ait nullum esse calamum sagittis aptiorem, quàm qui nascitur in Rheno Bononiensi fluuio, cui plurima inest medulla.

Commendantur & **Cretici,**& qui circa **Acesinem** fluuium maximè nascuntur. Vide Plinium ipsum lib.16.cap.17.

Cera.

Hymettus mons Atticæ, & **Hybla** Siciliæ propter apum ibidem mellificantium multitudinem cera abundant. Ouidius

libro 10. Met. - Vt Hymettia sole Cera remollescit, tractataq; pollice, multas Flectitur in facies. Politianus in Ambra. Gaudebat calamos Hyblæis iungere ceris.

Pontanus in Eridano commendat Ceram **Mantuanam**, ubi ait: Electro felix, felix Mantoide Cera Eridanus.

Columbis.

Chaoniam partem Epyri, & **Dodonam** Chaoniæ syluam, columbis abundare sequentia docent testimonia. Ouid. lib. 2. de Arte. Quasq; colat turres, Chaonis ales habet.

Vsus columbarum apud **Syrios** olim fuit prohibitus. Ideo illis in locis tanta fuit earum copia, ut accedentium mercatorum ora peruolarent. Tibullus lib. 1. Quid referam, ut uolucres crebras intacta per urbes, Alba Palæstino sancta columba Syro.

Tanta est apud **Pæonios & Illyricos** columbarum multitudo, ut contra eas ordine militari in bellum exeant, quemadmodum Magnesij, & Ephesij contra locustas.

Conchis & Conchyliis.

Lucrinus Campaniæ lacus delicatissimas habuit conchas. Martialis lib. 5. Concha Lucrini delicatior stagni. Horatius in Epodo: Non me Lucrina iuuerint Conchylia.

Bibaga Indiæ est insula, quam Plin. lib. 6. ait Ostreis & Conchiliis esse refertissimam.

Est & in **rubro mari** Concharum multitudo: Vnde Polit. in Ambra. Donat Erithræis hæc plena monilia Conchis.

Cochleis.

Cochlea dicitur testa Limacis, seu limax ipsa. Cochleas alit **Mare rubrum** maximas & rubentes. **Illyricis** magnitudo præcipua, **Africanis** fœcunditas: **Balearicæ** nascuntur in speluncis. Laudatæ etiam in insulis **Caprearum**.

Cedris.

Libanus mons Phœniciæ Cedris abundat. Sedulius lib. 4. Mirab. diui. Semper habens frondes, & tanquàm Libana Cedrus Multiplicandus adest.

In **Aegypto & Syria** reges inopia abietis, Cedro ad Classes feruntur usi. Autor Plinius lib. 16.

Cygnis.

Cayster fluuius est Lædiæ, Sardibus proximus, abundans Cygnis. Ouid. lib. 5. Trist. Vtq; iacens ripa deflere Caystrius ales, Dicitur ore suam deficiente necem.

Volaterranus in Geographia, ubi mores Britannorum describit,

bit, ait, Cygnos ad **Tamesis** ripam non minus quatuor millibus continuò nutriunt.

Chalybe.

Norici incolæ sunt Alpium, apud quos, autore Plinio, laudabiles sunt Ferri & Chalybis fodinæ. Hinc Horatius ensem Noricum appellat, ut Bap. Pius Chalybem lib. 4. Eleg. Noricus aut tenero stat tibi corde Chalybs.

Cerastis.

Cerastis serpentibus quadrigemina præferentibus cornua **Libyam** abundare, docet Lucanus lib. 6. dicens: Aut uiuentis adhuc Libycæ membrana Cerastæ.

Chelydris.

Chelydrus serpens est, qui per terram se conuoluit, moraturq; tam in aquis, quàm in terra. Frequens est autem in **Calabria:** unde Vergil. lib. 3. Georg. Est etiam ille malus Calabris in saltibus anguis spuma conuoluens sublato pectore terga, Atque notis longam maculosus grandibus aluum.

Colossis.

Colossi dicuntur grandes & corpulentæ statuæ, quæ antiquitus diis erigebantur. Precipue autem magnitudinis fuerunt **Rhodij**, & ille omnium maximus, qui Soli sacer habitus est, de quo in septem orbis miraculis diximus: Quintianus in Cleopoli: Clara Rhodos proprium non amissura Colossum est.

Crateribus.

Iam docuimus quanta fuerit olim Corinthij æris præstantia. Propterea Mantuanus libro 2. Parth. Mart. Craterem uocat Corinthium, dicens: Vbi purpura cingit Vasa Corinthiacis crateribus æmula.

Citro.

Citrus arbor est frequens in **Atlante** monte Mauritaniæ, qua pretiosæ admodum mensæ fieri consueuerunt. De his intellexit Lucan. lib. 10. Dentibus hinc niueis sectos Atlantide sylua Imposuere orbes. Et Martial. lib. 10. Et Maurusiaci pondera rara Citri. Plin. lib. 13. Atlanti confines sunt Mauri, quibus plurima arbor Citri, & mensarum insania.

Cæpis.

Cumas Cæpis abundare docet Columella lib. 10. scribens: Quæ pariunt ueteres Cæposo litore Cumæ.

Colocasia.

Colocasia herba est **Aegypto** peculiaris. Vnde Martialis:

Niliac

Niliacum ridebis olus, lanasq; sequaces, Improba quum morsu fila manuq; trahes.

Corruda.

Corruda herba est quędam syluestris, qua superioris **Germaniæ** campos refertos esse scribit Plinius libro 19. cap. 8.

Carduis.

Volaterranus ait Carduos **Hispanos** miræ magnitudinis esse, præstantisq; saporis. Plinius eos commendat, qui apud **Carthaginem**, & **Cordubam** nascuntur.

Cappari.

Capparis frutex est humi sparsus, spinosus, hami instar, nascens in locis asperis, & grana habens mali punici granis similia. Optimus aduehitur ex **Alexandria.**

Conserua.

Conserua herba est à conseruando nomen adepta, frequens in fluminibus Alpium.

Casia.

Casia, herba est suauissimi odoris, & Cynnameæ uirtutis. Nascitur autem in Felici **Arabia.**

Cerasis.

Cerasus Cerasuntis, oppidum est Ponti, quod à Cerasorum arborum multitudine nomen suum traxit. Reperiuntur etiam in **Lusitania,** & ripis **Rheni**, inquit Plinius.

Cotoneis malis.

Cotoneis malis abundat **Cydon**, Cretæ oppidum, à cuius nomine Cydonia aliter dicuntur.

Cancris.

Phœnicia Cancros habet littorales, tantæ uelocitatis, ut uix comprehendi possint.

Cuniculis.

Plinius scribit tantam olim fuisse Cuniculorum in **Balearibus** insulis multitudinem, ut populatis, & corrosis messibus famem incolis attulerint.

Calceamentis.

Sicyon urbs fuit inter Corinthum & Achaiam, in qua fiebant calceamenta, quæ in deliciis apud eos habebantur, qui cultui corporis studebant, & elegantiæ.

Chrysocolla.

Chrysocolla humor est in puteis, per uenam auri defluens. Laudatior autem habetur in **Aurariis Cypri.** Laudatissima

est

est in **Armenia**: Secunda in **Macedonia**: Largißima in **Hispania**, inquit Plinius.

Coticula gemma.

Coticula gemma est, arguens cuiusmodi, & quàm purum sit aurum. Aliter Heraclius, seu Lydius dicitur. Reperitur in flumine **Tmoli** Armeniæ.

Carbunculis.

Carbunculus lapillus est, ignis fulgorem proferens. Laudatissimus aduehitur ex **India**, licet **Carthagine** & **Massyliæ** reperiatur.

Calce.

Volaterranus ait in **Tybure** oppido ingentes esse fornaces, ubi Calx effoditur.

Cotono.

Cotonum uerbo Gallis peculiari, est lana, seu lanugo tenuißima, mollitia, & candore excellens, qua delicatæ uestes Aegyptiis sacerdotibus quondam fiebant. Aliter Goßipium uocatur, Nascitur in **Calabria**: in insula item **Maltha** prope Siciliam: sed optimum uenit ex **Syria.**

Carpionibus.

In **Bænaco** lacu (quem ab anguillarum multitudine commendat Plinius) nunc frequentes inueniri Carpiones testis est Volaterranus.

Cocco.

Coccus pro purpura sumi solet: unde uestes Coccinæ. Martial. Coccina famosæ donas, & Ianthina mœchæ. Quintil. lib. 1. Nondum uerba exprimit, & iam Coccum intelligit. At Coccum in neutro genere granum est, seu frutex, quo fullonum tinctura conficitur. Nascitur optimum in **Asiæ** partibus. Nunc omnium optimum è **Valentia** Hispaniæ oppido aduehitur. Est & **Eliberis** urbs Hispaniæ, quæ ab eius grani copia Granata dicta est.

Chalbana.

Chalbana frutex est odorus, seu liquor ferulæ, Turis specie, Metopion aliqui uocant. Reperitur in **Syria.**

Cercopythecis.

Cercopytheci animalia sunt de genere Simiarum, cauda quinûm cubitorum, barba propensa, coma humana, alba facie, reliquo corpore nigrantes. Versantur in montibus Indiæ apud **Taxilam** ciuitatem, copia quidem tanta, ut Alexandro illac transeunti, terrorem incusserint.

Calli

Callitrichibus.

Callitriches etiam ſunt de genere Simiarum. Barbam habent in facie, & lata ſunt cauda, neq; uiuunt in altero, quàm **Aethiopico** ſolo.

Cynoproſopis.

Cynoproſopi animalia ſunt eiuſdem ferè ſpeciei, capite, dentibus, ac pelle canibus propè ſimiles, hominibus reliqua. Repeiuntur in deſertis **Indiæ** Aethiopiam uerſus.

Catoblectis.

Catoblectum **Africa** gignit, tauro propè ſimilem, aſpectu terribilem, ſuperciliis altis, extantibus oculis, in receſſu ſanguineis, & in terram ſemper depreſsis, iuba equina, quam ad certamen erigit.

Chenalopecibus.

Chenalopex auis eſt minor Anſere, ex Vulpis & Anſeris forma, Aquilæ & Feli inimicus, fœtum mira complectens charitate. Plinius ait hanc auem frequentem eſſe apud **Britannos** in menſarum deliciis.

Cinnamulgis.

Cinnamulgus auis eſt in **Arabia,** quæ in ſurculis ſui nominis ædificat.

Cephalis piſcibus.

Cephalus piſcis eſt, à cuius frequentia **Cephalenides** inſulæ iuxta Actium oppidum nomen traxerunt.

Citharœdis piſcibus.

Citharœdum piſcem habet mare rubrum, cui inde nomen datum, quòd à cauda ad uerticem lineas habeat inſtar neruorum muſici inſtrumenti diſtentas.

Coronis.

Elis urbs fuit Græciæ prope quam celebrabantur ludi Olympici: uariisq; coronis donabantur pugiles, & Athletæ. Seneca in Troade: Pharin, an Piſam Iouis & coronis Elida Claram.

Caſtaneis.

Habent **Petragorici**, Galliæ Aquitanicæ populi, tantam caſtanearum & glandium multitudinem, ut earum arboribus & ſyluis plena ſit regio, quibus porcos pinguefaciunt, & ſaginant. Laudatiſsimum caſtaneis putatur Tarentum, & in Campania Neapolis.

Cetis piſcibus.

Plinius lib. 32. ſcribit, Cetos ſexcentorum pedum longitudinis,

& tre

& trecentorum sexaginta latitudinis in flumē **Arabiæ** intrasse.

Coracini pisces peculiares sunt Nilo.

Cerusam habet Rhodus.

Cotes Taygetus & Creta.

Crystallum India.

Cylindros gemmas India.

Coralochatem Creta & Octa.

Cacopyritem gemmam Cappadocia.

Choaspitem Choaspes.

Cytisum, herbam, Cyclades.

Caprificos arbores Cea insula.

Cucumeres Africæ copiosissimi sunt & grandissimi. Præcipui nascuntur in Arabia, mox Cyrenis. In Arcadia similes Heliotropio.

Cyminum herbam habet Aethiopia. Coriandro abundat Aegyptus. Camelos inter armenta pascunt Orientales. Plinius.

Draconibus.

FRequentes sunt in **Massylia** Africæ Dracones, qui propterea Massyli dicuntur à poëtis. Pamphilus Saxus: Aurea Massyli uincunt, quæ poma Draconis.

India fert Dracones tantæ magnitudinis, ut Elephantes (quibuscum certant) circumflexu facili ambiant, nexuq; nodi præstringant. Autor Plinius lib. 8. cap. 11. Apuleius libro 11. Hinc dracones Indici, Inde Gryphes Hyperborei.

Generat Dracones **Aethiopia**, Indicis pares, uicenûm cubitorum.

Asachei quoq; populi sunt in Aethiopia, apud quos maximè nascuntur, ita ut cratium modo impliciti erectis capitibus uelificent ad meliora pabula Arabiæ. Autor idem Plinius.

Disciplinis.

De **Athenis** Cicer. lib. 1. de Oratore: atq; ut omittam Græciam & illas omnium doctrinarum inuentrices Athenas, in quibus summa dicendi uis, & inuenta, & perfecta est. Vnde & Ouidius in Epist. Atque aliquis doctas iam nunc eat (inquit) Athenas.

Diuitiis.

Fama est **Syracusanos** opibus olim adeò creuisse, ut sequenti prouerbio fecerint locum, Vobis ne decima quidem Syracusanorum adest, quum diuites alloquimur. Est & aliud argumentum miræ eius urbis opulentiæ, quòd die quodam, terre-

strem

ſtrem & maritimum contraxerit exercitum.

Non aliam ob cauſam poëtæ fingunt imbrem aureum olim in Rhodũ pluiſſe, quàm ob imměſas eius urbis diuitias. Quintianus in Cleopoli: Sit fertilis auro Magna Rhodos, quondam deſcenderit aureus imber In Rhodon.

Dictamo herba.

Dictamus, ſeu Dictamum herba eſt, qua lacerti cum ſerpentibus pugnaturi ſe refouent. Frequens eſt autem in **Ida** monte Cretæ. Vergil. lib. 12. Dictamum genitrix Cretæa carpit ab Ida.

Dipſadibus ſerpentibus.

Dipſas ſerpens eſt minor uipera, qua demorſi, feruefcũt ſiti, & tandem emoriuntur. Frequens eſt apud **Garamantes**. Vnde Syllius libro 13. Quippe atro rapidas efferueſcente ueneno Dipſadas, immenſis horrent Garamantes arenis. Reperiuntur etiam in **Libya** & **Arabia**.

Equis.

ARgos ab equorum præſtantia cõmendat Horat. lib. 1. Car. dicens: Plurimus in Iunonis honorem Aptum dicet equis Argos, diteſq; Mycenas.

Equo pugnare, Theſſalorum eſt inuentũ. Et primum in Theſſalia equi uſus repertus eſt. Lucanus: Theſſalicus ſonipes, bellis feralibus omen. Antiquitus prima laus fuit Equarum Theſſaliæ. Hinc adagium Eraſmo poſitum, Decernitur equa Theſſalica, De ſummo præmio. Cæſar equorum Theſſaliæ, in tauros dimicantium, eoſq; perimentium ſpectaculum Romæ exhibuit. Strabo quoque ait Theſſaliam paſcendis equis eſſe commodiſsimam, qui Arcadicos & Epidauricos maximè præcellant.

Aſturia urbs Hiſpaniæ, equos habuit (qui Tollutarij dicuntur) greſſus molliter glomerantes, alterna crurum explicatione. Martialis: Hic breuis ad numerum rapidos qui colligit ungues, Venit ab Hiſpanis gentibus Aſtur equus.

Agragas, ſeu Agrigentum, Siciliæ oppidum, habuit optimos equos. Verg. lib. 3. Aen. Arduus inde Agragas oſtentat maxima longè Mœnia, magnanimûm quondam generator equorum.

De **Bilbili** Celtiberiæ ciuitate. Mart. Videbis altam Liciane Bilbilim Equis & armis nobilem.

Niſæus mons eſt in Media, in quo pulcherrimi itidem naſcuntur equi.

De **Elide** Græciæ urbe, Propert. lib. 1. Et quas Elis opes antè pararat equis. Tibul. Qui prior Elæo eſt carcere miſſus equus:

De Ar

De Argæo Cappadociæ monte, Claudianus libro 2.in Ruffi. Volucrumq; parens Argæus equorum.

In **Olysippo** Hispaniæ urbe, equæ Venerem sibi figurantes, hausto Fauonio dicuntur concipere.

Equis abundat **Scythia**, Asinis carens, propter immensum frigus. Sunt in eadem regione populi, equorum carnibus uescentes, quos Ptolemæus Hippophagos uocat. Scythæ (inquit Plinius) equitatus & equorum gloria strepunt.

Nesi populi sunt in Scythia Europæa, optimis quondã equis abundantes, quibus reges utebantur.

Irlandiæ regio equos habet uectorios, præcipua bonitate, quos Vbinos uocant, celeriores Anglicis.

De **Satriano** urbe Appuliæ, Horatius, Me Satrianæo uectari rure caballo.

Tunis urbs Africæ, habuit præstantes cursu, quos Barbaros uocant, quales in Massylia, Numidiaq; passim reperiuntur.

Ex Tyrrheni maris insulis, præsertim **Corsica** & **Sardinia**, adducuntur breues admodum, sed animo generoso, atque audaci ingressu, & irrequieto.

Ex **Germania** grauiores, qui Succussarij dicũtur Festo, Nonio Tortores, Plauto Cruciantes.

Herodotus scribit in **Paremitana** regione Aegypti equos esse fluuiales, ungulis bouinis, simo naso, equina iuba, eminentibus & cancellatis dentibus, fulgida cauda, magnitudine maximè tauri, crasso corio, ut ex eo arefacto fiant pila missilia. Idem ait circa Mæotis paludem (unde profluit Hypanis) equos esse syluestres & candidos.

Elephantibus.

Corsellæ oppidum est in Africa, ubi prægrandes sunt Elephanti, quorum etiam multitudo est in tota ferè **Africa.** Plin.

Sala quoque oppidum Mauritaniæ, greges habet primos Elephantum.

Plinius de **Tingitania** Africæ prouincia scribens, Ipsa (inquit) prouincia ab Oriente montosa fert Elephantes.

Herodotus in Thalia ait, **Aethiopiam** terrarum habitatarum ultimam uastos ferre Elephantos, prominentibus utrinque dentibus.

Libya. Syllius libro 3. Belua nec retinet tardante Libyssa timore.

Plinius scribit in **India** gentem esse, cuius rex quadraginta

Appulia. Idem Horat. lib. 3. Car. quàm si quicquid arat impiger Appulus, Occultare meis diceret horreis.

Gargarus mons, seu Gargara in plurali. Ouid. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Morauia regio Bohemiæ uicina pabulo, frumento, & pecore abundat.

Frugibus.

Siciliam frugibus esse fœcundissimam constat. Stroza pater: Aruaq; frugiferæ pinguia Sicaniæ. Hinc orta est fabula de Cerere, quæ ibidem fruges, & modum arandæ terræ commonstrasse dicitur. Et Cicero Siciliam horreum populi Romani uocat, quæ sæpè maximos pauerit exercitus.

Strepit etiam hac ubertate **Italia.** Vergil. lib. 2. Georg. Salue magna parens frugum Saturnia tellus. Plin. libro 3. cap. 5. Italiam uocat terram omnium terrarum alumnam.

Idem lib. 5. de Africa loquens, Ita (inquit) appellatur regio fertilitatis eximiæ, cum centesima fruge agricolis fœnus reddente terra. Horat. lib. 3. Car. Fulgentem Imperio fertilis Africæ.

Hispania. Martianus Capella: Europæ (inquit) lumen Hispaniæ contributum, fertili frugum, optimæq; prouinciæ, metallorum auriq; fœtura, & meri marmoris, gemmarumq; muneribus prædicandæ.

Sardinia. Claudianus: Humanæ speciem plantæ se magna figurat Insula. Sardiniã ueteres dixere coloni, Diues ager frugum.

Plinius lib. 21. cap. 15. scribit, Aegyptum frugum esse fertilissimam. Vnde Priscianus, seu Rhennius in Dionysij Geographia: Hinc Nilus currens ad partes flumine pingui, Fertilis Aegypti terras fœcundat opimas.

De **Fortunatis insulis,** Horatius in Epodo: Petamus arua, diuites & insulas, Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis.

Homerus scribit, templum Cereris fuisse in **Pyraso** urbe Phthiæ, propter copiam frugum eius loci.

Aroa urbs Achaiæ, nomen sumpsit ab Aratro, quòd sit pariter ferax frugum.

Est fertilis **Thracia** frugum & frigore, & æstibus, ut Africa & Aegyptus, inquit Plinius.

Fructibus.

Plinius libro 5. scribit **Atlantem** Mauritaniæ montem, opacum; numerosumq; esse, & scatebris fontium riguum, quà spectat Africam, Fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, ut nunquàm

ut numquàm satietas uoluptatibus desit.

Cicero de lege Agraria contra Rullum: **Campania** (inquit) semper superbit bonitate agrorum & magnitudine fructuum, salubritate aëris, & pulchritudine regionis.

Viuaresium prouincia est superior linguæ Oxitanæ, Rhodano contermina, qua prospicit Orientem, terra quidem montosa, ruentibusq; impetu miro torrentibus ubique irrigua, frequens & uelut turrita montium multitudine, præter cæteras Galliæ partes. Quod tamen de bonitate, & fertilitate loci nihil adimit, imò uerò auget inusitata quadã natura. Nam (quod est præcipuum) uina profert laudatissima, omniumq; laudibus, nemine reclamãte, longis interuallis anteferẽda. Qua parte respicit Occidentem, montes habet, electissimis, raraq; bonitate castaneis refertissimos. Omnium præterea pomorum, nucum, & aliorum hoc genus fructuũ adeò ferax, ut nec pyra Calabriæ, nec hortos Hesperidum, nec Phæacum pomaria conferre liceat. Granis, herbis, floribus, uiolis, fructibus intantum fœcunda, ut in ea pingenda, omnibusq; dotibus ornanda, uires suas exercuisse natura uideatur. Vbertatem & copiam leguminum si uideres, rapereris in admirationem, tibiq; iucundum esset istic relicta patria exulare. Nec immeritò Viuaresium, à uita, aut uiuariorum multitudine nomen meruit. Habet enim leporaria, ornithones, auiaria, & cætera, quæ uillaticam decent pastionem.

Fagis.

Plinius libro 16. scribit ex Cornelij Alexandrini testimonio, dulcissimas esse fagos in **Chio** insula, earumq; glandibus obsessos ibidem homines diu durasse.

Feris.

Polybius apud Plinium prodit, ab Atlante Occasum uersus, saltus esse plenos feris, quas generat Africa.

Scythia regio feris abundat, propter solitudinem hominum eius regionis, qui nullis certis sedibus utuntur, sed uagi feruntur in plaustris. Vnde & Scytharum solitudo, transit in prouerbium.

Ferro.

Chalybes populi sunt in Ponto, prope Thermodoontem, qui optimo abundant ferro. Verg. lib. 1. Georg. India mittit ebur, molles sua tura Sabæi: At Chalybes nudi ferrum.

Norici Alpium populi, uenas ferri laudabiles habuerũt. Hinc Horatius ensem uocat Noricum, dicens: Quas neque Noricus Deterret ensis.

Hydris.

Nilus fluuius. Mantuanus in Aprili: Niligenas abigens ab ouilibus Hydros.

Helleboro.

Plurimum hellebori nascitur in **Oeta** monte. Autore Plinio.

Supra **Antyciram** quoque montes sunt petricosi, in quibus copiosè prouenit helleborum. Hac autem herba purgantur insaniæ. Propterea Liuius Drusus Tribunuspl. quum morbum comitialem pateretur, Anticyram dicitur nauigasse, in eaq; insula helleborum bibisse, atque ita morbo liberatum. Vnde etiam Horatius in Arte: Si tribus Anticyris caput insanabile, nunquam Tonsori Licino commiserit.

Apud **Helyconem** Bœotiæ montem, nascitur quoque optimum, & cerebro utile, purgandæq; insaniæ itidem efficax.

Herbis.

Homerus apud Plinium lib.15. gloriam herbarum **Aegypto** tribuit. Diodorus de Aegypto loquens: Terra (inquit) inculta relicta pecori ad pastum adeò exuberat herbis, ut oues bis anno pariant, bisq; præbeant lanam.

Aeschylus apud Plinium **Italiam** herbarum potentia refertam prodit.

De **Aci** fluuio. Ouidius libro 4.Fastor. Præterit & ripas herbifer Aci tuas.

Epyrus, Idem Ouid.lib.8.Metam. Misit aprum quanto maiores herbida tauros Non habet Epyrus.

Herbis ueneficis.

De **Caucaso & Scythia**, Claudianus lib.1.in Ruff. Funestarumq; potestas Herbarum, quicquid letali gramine pollens Caucasus & Scythicæ uernant in gramine rupes.

Colchos & Iberia. Hor.in Epod. Herbasq; quas Colchos atque Iberia mittit uenenorum ferax.

In **Ponto** quoque prouentus est malorum graminum. Verg. in Bucolicis: Has herbas atque hæc Ponto mihi lecta uenena Ipse dedit Mœris, nascuntur plurima Ponto.

Thessalia. Tibul.lib.2. Quicquid habet Circe, quicquid Medea ueneni, Quicquid & herbarum Thessala terra dedit.

Hortis.

In **Phæacia** horti fuerunt memorabiles, & pomaria uariis referta fructibus. Quæ quum magno studio coleret rex eius loci Alcinous, Deus hortorum creditus est. Stat.lib.1.Syl. Quid Bifera

Alci

Alcinoi laudem pomaria, uosq;, Qui nunquam uacui prodiſtis in aëra rami.

Syria fuit in hortis operoſiſsima, autore Plinio. Inde quoque eſt prouerbium Græcis, Multa Syrorum olera.

Hyacintho.

Hyacinthum florem mittit Aethiopia. Frequens etiam naſcitur in Thermis Diocletianis. Eximiè quoque prouenit in Gallia, Autore Plinio.

Hyſopo.

Hyſopum montanum & hortenſe optimum naſcitur in Cilicia, in Tauro monte. Dein probatur Pamphilium & Smyrnæum.

Helenio.

Helenium flos eſt, quem lacrymis Helenæ fabulantur natum. Reperitur in Helena inſula.

Hippice.

Hippice herba eſt, qua paſti equi diuturnam famem ſuſtinent. Vnde nomen ſumpſit. Freqüens eſt in Scythia. Prædulcis circa Bœotiam.

Herodiis

Herodij aues ſunt prope flumina degentes, frequentes in Diomedæa inſula.

Hircis piſcibus.

Hirci piſces circa Cyrenaicum Sardoümque mare oberrantes uiſuntur cum Delphinis.

Aliis rebus.

Heliotropium herbam mittit Aethiopia.
Hepheſtitem gemmam, Corycus.
Hexeconthalithum gemmam, Troglodytæ.
Hæmatitem, Aethiopia.
Hydromellem, Phrygia.
Hyænas animalia, Africa.
Hematopodes aues, Aegyptus.
Hammoniacum, Africa.
Hyacinthos gemmas Aethiopia, atque etiam Chryſolythos, aureo colore translucentes. Quibus præferuntur Indicæ, & (ſi uariæ non ſint) Bactrianæ.

Ignibus.

AEtna inter montes igniferos numeratur. Lucanus libro 1. Et ardenti ciuilia bella ſub Aetna.

Iacu

Iaculis.

Gnoſos urbs eſt Cretæ, cuius incolæ Iaculis claruerunt. Luca. lib.3. Gnoſosq; agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortyna ſagittis.

Iuncis.

Inter Iuncos præſtantiſsimus eſt **Nabathæus**, deinde **Arabicus**, quem quidam **Babylonicum** uocant. Tertius **Libycus**, propè inutilis. Laudatur & **Hiſpanus**, quo fiunt funes.

Iri herba.

Iris herba eſt odorata, Raphano ſimilis, unguentisq; & medicinæ aptiſsima. Frequens eſt in **Cyzico** inſula.

Iride gemma.

Iris gemma (quam crematam, tuſamq; ad Ichneumonũ morſus remedio eſſe Horus apud Plinium prodit) naſcitur in **Perſide**.

Iſati.

Iſatis herba eſt fullonia, rubro colore, quam mittit **Syria**.

Iuniperis.

Scribit Plin. lib.16. uaſtas eſſe iuniperos in **Hiſpania**.

Inſulis.

Idem lib.3. ait, Illyrici oram mille amplius inſulis frequentari, propter naturam uadoſi maris.

Ichneumonibus.

Ichneumõ ſerpẽs aſpidi infeſtiſsimus frequẽs eſt in **Aegypto**.

Ibidibus.

Ibis auis circa **Peluſium** tantùm nigra eſt, cæteris omnibus locis candida.

Lanis.

Miletos Aſiæ fuit ciuitas, præſtantia Lanarum (quæ ibidem inficiebantur) memorabilis. Virgilius lib.3. Georg. Quamuis Mileſia magno Vellera mutentur Tyrios inſtata colores.

Tarenti quoque optimę inficiebantur Lanæ. Horatius libro ſecundo Serm. Lana Tarentino uiolas imitata ueneno.

In **Canuſio** Appuliæ oppido, & Caledonia, ſeu Britannia fuit eximia lanarum bonitas. Quintianus in Cleopoli. Fama Caledoniæ ſileat miracula Lanæ Et Canuſina ſimul.

Lingonicas lanas probat Martialis lib.11. dicens, Lingonicis agedum tumeat tibi culcitra Lanis.

De **Melita** inſula maris Siculi, Sillius libro decimoquarto: Telaq; ſuperba Lanigera Melite, & littus piſcoſa Melacte.

Luceria uetus fuit Dauniorum oppidum, ubi ſacrum Mi-

neruæ

neruæ fanum extitit. Eius Lanas probat Horatius lib.3.Carm.Te Lanæ propè nobilem Tonsæ Luceriam, non citharæ decent. Plinius lib.26. comendat Galaticas, Tarentinas, Atticas, Milesias.

Plinius lib.8. de lanis & ouibus loquens: **Hispania** (inquit) nigri uelleris præcipuas habet, Polentia iuxta Alpes cani, Asia rutili, quas Erythras uocant, Item Betica, Canusium: Fului Tarentum.

Laserpicio.

Laserpicium genus est herbæ pretiosissimæ, & in medicinis optimæ (Silphium Græci uocant) cuius succus Laser, folium Maspetum dicitur. Nascitur hæc herba in diuersis locis: sed omnium laudatissima est apud **Cyrenem** Libyæ urbem. Catullus ad Lesbiam: Quam magnus numerus Libyssæ arenæ Laserpici feris iacet Cyrenis.

Lentisco.

Linternus Campaniæ fluuius Lentisco arbore abundat. Oui. lib.15. Hinc calidi fontes, lentisciferumq; tenetur Linternum.

Lactucis.

Plinius lib.19.ait, Lactucas in binos pedes aliquando se pandere, sed in **Circelensi** agro amplissimas prouenire.

Lauris.

In **Olympo** monte (inquit idem lib.16.cap.33.) nulla est arbor Lauro copiosior.

Idem lib.15. Laurus (inquit) non quia perpetuò uiret, nec quia pacifera est, præferenda utiq; Myrto, & Oleæ est: sed quia spectatissima in monte Parnasso, ideoq; etiam Apollini grata. Ouid. lib.11. Ille caput flauum Lauro Parnaside uinctus. Verg. lib.2. Georg. Et iam Parnasia laurus Parua, sub ingenti matris se subiicit umbra.

Laurum Peneiam plerunque appellant poëtæ, à **Peneo** Thessaliæ fluuio, iuxta quem frequens est hæc arbor. Valer. Flaccus lib.1. Et in summo Laurus Peneia Cano.

Permessum Bœotiæ fluuium, Lauros habere docet Pontanus lib.2. de hortis Hesperid. dicens: Bænaci de fonte ferat Permessida Laurum.

Phocis. Sabell. in Eleg. Phocaicę Laurus, Libethridũq; chori.

Sicyon quoque urbs Oleo & Lauro abundat, unde Sicyonia bacca dicitur.

Plinius lib.15.ait, plurimam Laurum in **Ida**, & circa **Heracleam** Ponti prouenire.

Lacte.

Safsina urbs Vmbriæ, Plauti patria, Lacte abundat. Martialis: Metam. quod lactis Safsinate de ſylua.

Lituania tantam habet lactis copiam, ut eius regionis incolæ ſemper ferè lacticiniis utantur, & melle.

Habent & **Fortunatæ inſulæ** magnam uim lactis: Vnde Hora. in Epod. Illic iniuſſæ ueniunt ad mulctra capellæ, Refertá; tenta grex amicus ubera.

Leonibus.

Africa. Ouid. lib. 4. Triſt. Tempore Pœnorum compeſcitur ira Leonum. Idē de omnibus propè Africę partibus memoratur.

Getulia. Hora. Atqui non ego te, Tigris ut aſpera, Getulus'ue leo, frangere perſequor.

Lybia. Martial. lib. 7. Iam cernes Libycum uallo aſſultare leonem.

Caſpia. Statius libro 8. Theb. Cæde redit, ſic Hircana leo Caſpius umbra.

Marmarica. Seneca in Agamēnone: Marmaricus leo Morſus cruentos paſſus audacis leæ.

Maſſylia. Codrus: Antè pauens capiet Maſsylum dama leonem.

Habet & **Parthia** leones. Marullus: Quos fera tygris, quos leo Parthicus.

Mauritania. Pontanus: Sed prius aut Mauro ueniam fera præda leoni. Horatius lib. 1. Carm. Nec Iubæ tellus generat leonum Arida nutrix.

Plinius libro octauo ſcribit ſolam **Syriā** leones nigros alere.

Lente.

Lens legumen eſt, quo qui ueſcerentur, olim æquiore animo fieri crediti ſunt. Frequens eſt **Aegypto, Peluſio** Nili oſtio. Martialis: Accipe Niliacam Peluſia munera lentem. Verg. lib. 1. Geor. Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis.

Lino.

Abundat **Aegyptus** Lino tenuiſsimo. Syllius lib. 3. Et Peluſiaco filum componere Lino. Argumentum maximæ tenuitatis eſt, quòd ſingula fila C C C L X V. filis conſtare dicantur, cuiuſmodi uiſa ſunt in Thorace Amaſis regis, qui Rhodi uiſebatur. Autore Plinio. Aethiopes, & Indi ex malis, Arabes ex cucurbitis, Aſiatici ex geniſta Lina demetunt.

Eſt & ſua gloria **Cumano** in Campania, quo ad piſcium capturam

pturam utuntur eius urbis incolæ.

Carbasinum Linum apud **Tarraconem** repertum est, ex quo nautica uela conficiuntur: Ex quo & Carbasus nomen habet.

Nascitur Linum in desertis Indiæ, apud **Caristum** insulam, tanta bonitate & excellentia, ut margaritarum adæquet pretium. Carbasinis uestibus Indi & Arabes corpora uelant, quæ sunt auro purpuraq; distinctæ, ut scribit Curtius. Vnde Propertius libro 4. Rapta'ue odorato Carbasa lina duci.

Setabis urbs Hispaniæ agrum habet nomine Spartarium, à Sparto lini genere. Plinius quoq; scribit citeriorem Hispaniam habere splendorem lini præcipuum. Setabica lina probat Catullus dicens: Nam sudaria Setaba ex Iberis Miserunt mihi muneri Fabullus.

Larice.

Laricem arborem frequentem esse in **Ida**, docet Plin. lib. 16.

Luto fictili.

Samon & **Saguntum** Luto fictili ad uasa aptissimo abundare certum est. Martialis lib. 8. Ficta Saguntino Cymbia malo Luto. Eandem ob causam Lagœna uocatur Saguntina à Iuuenale.

Lænis uestibus.

Pellene urbs fuit Achaiæ, à Pellene Titane condita, apud quam optimæ fiebant Lænæ uestes, quæ egregiè bellantibus dabantur in præmium uirtutis.

Lapide speculari.

Lapis specularis in **Hispania** reperitur, & in **Bononia** Italiæ, quem quidam humore terræ glaciari modo crystalli dicunt.

Ladano.

Ladanum frutex est odoratus, quo abundant **Arabes** & **Nabathæi** Syriæ contermini.

Lacertis.

Nascuntur in **Arabia** Lacertæ duorum cubitorum, In **Nysa** uerò monte Indiæ XXIIII. pedum longitudine. Volaterranus scribit in Aethiopiæ insulis captam à regibus Lusitaniæ Lacertam octonûm cubitorum longitudine, tanto oris rictu, ut solidum infantem deuorasset.

Capraria una ex Fortunatis insulis, itidem Lacertis referta est. Autore Plinio.

Locustis.

Incolæ Gasij montis adeò quondam locustis infestati sunt, ut

contra eas Iouis auxilium implorauerint, & Seleucidum auium eas perimentium aduentum.

Graculi à **Thessalis, Illyriis, & Lemniis**, nutriuntur contra locustas, quorũ ui maxima obruuntur, ubi certa mensura est præfinita, quã singuli quot enecarũt ad magistratus deferant.

Magnesij & Ephesij contra locustas ordine militari ad bellum exeunt, tanta eorum animalium scatent multitudine.

In mari **Indico** locustæ aquatiles quaterna implent cubita, autore Plinio. In India ternûm pedum longitudinis esse traduntur, cruribus & femoribus serrarum usum præbentes quum inaruerunt.

In **Cyrenaica** regione lex est ter anno debellandi eas.

Necare & in **Syria** militari imperio coguntur, quæ tamen Parthis in cibo gratæ sunt.

Lupis piscibus.

Lupum piscem laudatissimum capi **Romæ** in Tyberi fluuio scribit Plinius lib. 9.

Lupis feris.

Cælius scribit Lupos apud **Crotoniatas** maximè scatere, à quibus Milonem ibidem deuoratum scribit.

Lagnibus.

Lagnis piscis apud **Mæandrum** & **Lycum** Asiæ, itẽ apud **Strymonem** Europæ fluuios cernitur.

Loto.

Loton arborẽ gignit **Africa**, sed præcipua est circa **Syrtes**, atque **Nasamones**. Autore Plinio.

Lilio.

Lilium laudatissimum est in **Antiochia**, & **Laodicea**. Syriæ, mox in **Phaselide**. Quartum locum obtinet in **Italia** nascens.

Susa urbs Persarum à Memnone condita nomen sumpsit à Liliorum multitudine. Nam Persæ Susam uocant Lilium.

Leporibus.

Baleares insulæ tot quondam leporibus obrutæ sunt, ut eius loci habitatores aduersus prouentum eorum, auxilium militare ab Augusto petiuerint. Nam prius famem regioni populatis messibus attulerant. Leporem marinum tactu pestilentem habet Indicum mare.

Lyncibus.

Lyncas frequentes generat **Aethiopia**. Autore Pli. li. 8. ca. 21.

Habet

Habet **Ledonem** herbã Arabia, Lesbidem gemmã Lesbos.

Melle.

HYbla mons Siciliæ optimo abundat melle. Martialis libro 11. Mella iubes Hyblæa tibi, uel Hymettia nasci.

Sicilia. Varro libro 3. de re Ru. Propter hoc Siculum mel fert palmam, quòd ibi thymum bonum & frequens est.

Hymettus mons Atticæ. Statius lib. 6. The. Strident & Hymettia mella.

Attica. Ouidius: Adiice de flauis Attica mella fauis. Plinius: Mellis Attici in toto orbe summa laus existimatur.

Calydna una est Cycladum, mellis itidem ferax. Ouidius lib. 8. Dextra Lebynthos erat, fœcundaq; melle Calydna.

Scribit Plin. Sabæos esse ditissimos syluarum fertilitate odorifera, auri metallis, agrorum, rigui mellis, cæræq; prouentu.

Calabria. Horat. Quanquàm nec Calabræ mella ferũt apes.

In **Fortunatis insulis** copia est optimi mellis. Horatius: Mella caua manant ex ilice montibus altis.

Cyrnus insula est abundans melle, sed illaudato. Vergil. Sic tua Cyrnæas fugiant examina taxos.

Torini populi Indiæ uictitant melle, quo affluunt. Val. Fla. lib. 6. Mellis honos Torinis.

Strabo ait in **India** arundines sine apum auxilio mel ferre suauissimum.

Mellaria oppidum Hispaniæ meruit nomen à copia mellis.

Marmore.

Sinada oppidum Phrygiæ, ad L X. stadia proximum habet uicum Docimum, ubi marmor nascitur, quod incolæ Docimitem, Romani Sinadicum uocant. Horatius: Quòd si dolentem nec Phrygius lapis, nec purpuratum sydere clarior Delinit usus. Hac ratione Pontanus Idæas uocat columnas dicens: Hinc etiam templa Idæis innixa columnis. Statius lib. 1. Syl. Sola cauo Phrygiæ mittit quam Sinados antro, Ipse cruentauit maculis lucentibus Atys.

Commendatur & marmor **Numidicum,** quod M. Lepidus primus omniũ Romæ ostẽdit, maculis quidem purpureis uariatum: nam hunc lapidẽ Atys quum in Phrygia Cybelem fugeret, cruentasse dicitur. Vocatur autem Porphyrites. Plinius ait, præter marmoris Numidici, ferarumq; prouentum, nullum aliud esse regionis insigne. Martialis: Marmore picta Nomas.

Laconicum marmor uiride erat, & cunctis hilarius, o-

mniumq; pretiosissimũ. Stat. in Syl. Hic dura Laconũ Saxa uirent.

Tænarus Laconiæ promontorium marmor habuit laudatissimum. Tibullus: Quid'ue domus prodest Phrygiis innixa columnis, Tænare siue tuis, siue Caryste tuis?

Thasos Cycladum una marmor habuit maculosum, quod Thasium dicitur.

Carystos urbs Euboiæ, marmor habuit laudabile, quo primus in columnis Romæ usus est Mamurra. Plinius: Carystos (inquit) nobilis, nobilior tamen marmore. Lucanus: Qua maris angustat fauces lapidosa Carystos.

Luna urbs Ethruriæ marmor habuit candidum & lucidum, quam propterea metalliferam, id est Marmoris feracem, uocat Statius, dicens: An ne metalliferæ repetit iam mœnia Lunæ.

Eurotas Laconiæ fluuius, ab eiusdẽ rei præstãtia cõmẽdatur.

In **Syene** Aegypti urbe fodiebatur etiam maculosum marmor, quod Pyropœcilos, id est, igneis maculis uariatum dicitur. Eo faciebant obeliscos Aegypti reges.

Paros quoque Aegæi maris insula marmor habuit laudabile. Plinius scribit Aegyptiũ Labyrinthum lapideis è Paro columnis fuisse factum. Horatius: Vrit me Glyceræ nitor, Splendentis Pario marmore purius. Ouidius libro 3. Metamorph. Hæret ut è Pario formatum marmore signum.

Apud Sicyonem marmorum fuit nobilis uena, ubi Dipœnus & Scyllus cælatores patria Cretenses claruerunt.

Chios quoque maris Aegæi insula, **Taygetus**, seu, Taygetum mons Laconiæ, **Hymettus** Atticæ, **Donisa**, **Liguria**, **Dalmatia** marmoris eximij laudem meruerunt.

Meretricibus.

In **Suburra** uico urbis Romæ fuerunt meretricum domicilia, quæ propterea Suburranæ dicuntur. Pamphilus: Deq; Suburranis Thaida fornicibus. Martialis: Famæ non nimium bonæ puellam, Quales in media sedent Suburra.

Corinthus urbs tantis deliciis eneruata est, vt Veneris templum ibidem fuerit, ubi mille circiter elegãtes meretrices paratæ erant uenientibus se prostituere, inter quas numerantur præcipui nominis, Lais, Thais, Cyrene, Leæna, Synope, Phryne, Sicyono. Vnde natum prouerbium, Corinthiari, id est, Lasciuire.

Myrtis.

Sparta. Vergil. in Battarum: Et uiolæ genus omne hic est, & Spartica Myrtus.

Orontes,

Orontes. Salmonius: Non Thabor horũ animos, non myrtifer angit Orontes. **Eurotas.** Catullus: Quales Eurotæ perpingunt flumina Myrtos.

Metallis.

Ilua Insula Thusciæ adiacens, clara est metallis. Verg. lib. 10. Ast Ilua trecentos, Insula inexhaustis Chalybum generosa metallis. Plinius: Venaria Ilua, cum ferri metallis.

De **Amathunte** Cypri ciuitate, Ouidius libro 10. At si forte roges fœcundam Amathunta metallis.

De **Temese** Cypri urbe. Statius libro 1. Syl. Et queis se totis Temese dedit hausta metallis. Ouidius lib. 15. Hippotadæq; domos regis, Temesesq; metalla.

De **Luna** urbe Ethruriæ, Statius libro 4. Syl. An ne metalliferæ repetit iam mœnia Lunæ?

Posidonius dicebat Plutum deum opulentiæ habitare subterranea **Hispaniæ**: tanta est in eo terrarum tractu, metallorum fœcunditas.

Italia (inquit Plinius) metallorum omnium fertilitate nullis cedit terris.

Murice.

Murex piscis est, cuius humore fit color purpureus, & quandoq; pro purpura capitur. Murice autem claruerunt loca sequentia: **Tyros,** Vergilius: Tyrioq; ardebat Murice læna.

Africa, Horatius: Te bis Afro murice tinctæ Vestiũt lanæ.

Baiæ. Idem lib. 2. Ser. Murice Baiano potior Lucrina Peloris.

Getulia. Idem, Argentum, uestes Getulo murice tinctas.

Phocis. Ouidius lib. 6. Metamorph. Phocaico bibulas tingebat murice lanas.

Tarentum. Sidonius: Muricis Tyrij, seu Tarentini conchyliato ditat indutu.

Sidon. Lucanus: Et Tyros instabilis, pretiosaque murice Sidon.

Laconia. Pamphilus, Picta, nec Oebalio fulget quæ murice uestis.

Assyria. Sidonius: Assyrius murex, nec tibi signa dabit. Idem dicendum de locis Ostro & purpura claris.

Muribus.

Cosæ urbs Italiæ, murium quotidie erumpentium multitudine obruta est.

Tanta est in **Aegypto** murium abundantia, ut & segetes

populentur, hisq; litatione & uotis resistere oporteat.

Argillus mons Thraciæ dictus est à multitudine murium, qui in terra ibidem reperti sunt concertantes. Argillus lingua Thracum mus dicitur.

Scribit Plinius ex Gyaro Cycladum insula, incolas à muribus fugatos.

Plurimi & ad **Troadem** perueniunt, unde iam magno prouentu fugauerunt accolas.

Tantus fuit apud **Persas** murium prouentus, ut repertæ sint prægnantes in utero parentum. teste Plinio.

Messibus.

Habet **Aegyptus** binas in anno messes, ac totidem æstates. De **Africa** & Aegypto, Statius lib.3.Syl. Quod messibus Afris Verritur, æstiferi quicquid terit area Nili. Aegyptus ab antiquis orbis horreum uocata est, quò Dei animi gratia & salutis confugere soliti sunt.

Libya. Horatius: Quicquid de Libycis uerritur areis. Mart. Possideat Libycas messes, Hermumq; Tagumq;.

Coronia urbs Thessaliæ. Statius lib.7.Theb. Exilē Glisanta, Coroniamq; feracē, Messe Coroniam, baccho Glisanta colentes.

Gargarus mons in Ida. Claud. tam flauescentia centū Messibus, æstiuæ detondent Gargara falces.

Mercibus.

Orientales populi uariarum rerum mercibus, ut gemmis, auro, argento, thure, Balsamo, cæterisq; rebus aromaticis abundant. Hinc Stroza filius merces Eoas uocat, dicens: Ille dat Eoa lectos de merce lapillos.

Thebæ urbs centum portarum fama nobilis copiosa fuit Indicarum, Arabicarumq; mercium.

Minio.

Minio pigmento abundat **Minius** Iberiæ fluuius, nomē inde adeptus. Propert. Vt Mæotica nix Minio si certet Ibero.

Sisapo locus Hispaniæ optimū habet Minium. Pli. Celeberrimum Minium ex Sisaponensi regione Betica, Miniario metallo.

Reperitur & Minium apud **Colchos,** in rupe quadam inaccessa. Optimum uerò supra **Ephesum.**

Margaritis.

Margaritis lapillis abundat **India.** Plin. Quantum apud nos Indicis margaritis pretium est. Idem lib. 9. Principium ergo, culmenq; omniū rerum pretij, margaritæ tenēt. Indicus maximè has

mittit

mittit Oceanus. Bap. Pius: Indaq; gēmiferis margaris acta uadis.

Habet etiam margaritas **Taprobane** Arabiæ insula: item **Perimula** promontorium Indiæ. Laudantur circa Arabiam in Persico sinu maris rubri.

Scribit Plin. **Cascandrum** insulam esse desertam in Oceano Indiam uersus, margaritis quæstuosam.

Tilos quoque Arabiæ insula, celeberrima est margaritis.

Palæogones incolæ sunt Taprobanes insulæ, auri, margaritarumq; grandium fertiliores quàm Indi.

Tacitus scribit **Britanniam** aurum & argentum, aliaq; metalla gignere, & Oceanum margaritas, sed subfuscas & liuentes. Suetonius ait Cæsarem in Britanniam nauigasse, causa Margaritarum.

Mulis.

Hispania. Stroza pater: Hispanasq; simul mulas, mannosq; Britannos Adde.

Murenis piscibus.

Mare Siculum. Martialis: Quæ natat in Siculo grandis murena profundo.

Plinius probat lupum Tyberis, Rhombum Rauennæ, Murenam Siciliæ, & elopem Rhodi.

Sunt & prope **Tartessum** Hispaniæ urbem delicatæ Murenæ. Quintianus: Traxit & Tartesia Murena quosdam.

Magalibus.

Magalia, seu mapalia dicuntur Getulorum casæ, quæ calamis teguntur. Martialis: Tecum ego, uel sicci Getula mapalia Pœni, Et Poteram Scythicas hospes amare casas.

Ad hunc locum facere uidetur, quod Sallustius scribit de **Numidis**, quos ait habuisse alueos nauium inuersos pro tuguriis.

Scythæ quoq; non alias domos habuerunt, quàm uolubiles, & plaustris ductiles. Vnde Horat. Campestres melius Scythæ, Quorū plaustra uagas rite trahunt domos, Viuūt, & rigidi Getæ.

Myrrha.

Myrrham arbusculam aromaticam succo distillantem habet **Arabia.** Vergilius in Cyri: Ille Arabis myrrhæ quondam qui cepit ocellos.

Habet Myrrham Orontes. Propertius: Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?

Assyria. Pontanus: Et Assyriam redolentia pectora myrrham.

Excellit & **Troglodytica** Myrrha, quæ lucida est, subui-

ridis,& mordax.

Musculis.

Musculi pisces nascuntur in **Stymphali** Arcadiæ.

Muriis.

Antipolis urbs Asiæ, Muriis & Tynnis piscibus abundat. Martialis: Antipolitani fateor sum filia Tynni.

Monilibus.

India. Statius lib.1.Syl.Huic Inda monilia Glaucũ, Proteaq;, atq; omnem Nereida quærere iussi. Vbi loquitur de forma, & cultu Violantillæ uxoris Stellæ poëtæ Patauini.

Murrha gemma.

Murrham gemmam (qua fiebant murrhea, seu murrhina pocula pretiosa) multis in locis mittit **Parthia.** Propertius: Murrheaq; in partis pocula cocta focis.

Montibus.

Macedonia perpetuis montibus cingitur. Habet ab Oriente Ossam & Pelion, Ab occasu Pindum, Ab Aquilone Olympum, à Meridie Othryn.

Corsica quoq; montibus, tanquàm uerticibus, abundat. Vnde & nomen sumpsit, Corsas enim tempora Græci uocant.

Molaribus.

Antron urbs est Thessaliæ, cauernis & cuniculis abundans, quibus optimi lapides ad molas eruuntur. Gellius uocat molas illas trusatiles, ubi loquitur de Plauto: quẽ ait operã pistori locasse, & fecisse quæstum in agẽdis molis, illis, quas trusatiles uocant.

Melino.

Melinum pigmentum nomen sumpsit à **Melo** insula, unde exportatur.

Magnete.

Magnes lapis est argento similis, ferrum ad se attrahens. Reperitur in **India,** & in **Siphno** insula maris Aegei.

Melonibus.

Melones (quos ueteres Melopepones dicebant) fructus sunt hortenses, qui humi rotundantur. Spartianus **Ostienses** probat.

Muscis.

Plinius ait **Cyrenaicos** Achorem deum cõtra multitudinem muscarum inuocare, eiq; litare consueuisse. Muscarum multitudo depopulata est quondam **Megarenses.**

MYrica.

Myrica arbuscula, nascitur domestica in **Aegypto,** & alibi agrestis.

agrestis.

Myrobalano.

Myrobalanum arbor est frequens apud **Troglodytas** Aethiopiæ, Aromaticam ferens glandem, qua fit unguentum preciosum. Palma quæ fert myrobalanum, probatissima est in **Aegypto.**

Malobathro.

Malobathrum unguentum est odoriferum **Syriæ** regioni peculiare. Horatius: Cum quo morantem sæpe diem mero Fregi, coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos.

Meliloto.

Melilotos herba est suauis & mellea, de qua Ouidius: Pars thyma, pars rores, pars meliloton amant.

Melilotos optimus est **Atticus:** Nascitur & in Campania circa Nolam mellini coloris, odorisq; uehementis.

Mantichora.

Mantichoram feram **India** gignit magnitudine leonis, pelle uillosa & purpurea, uultu & auribus propè humanis, triplici dentium serie in utraque maxilla, utrinque aculeis cuspidatam, quos in certamine pro telis iaculatur.

Monope.

Monopem animal tauri magnitudine habet **Pæonia.**

Muribus Araneis.

Muribus Araneis, (quos Herodotus Mygdalos uocat) scatet **Britannia.**

Monocerote.

Monoceros fera est sęuissima, capite ceruino, pedibus elephantinis, cauda aprinà, reliquo corpore similis equo, uno in fronte cornu duûm cubitorum armata: Nascitur in **Aethiopia.**

Margaris.

Margari pisces sunt specie rotunda, & gregatim natantes, ac regem sectantes more apum. Reperiuntur in **mari rubro.**

Membranis.

Membranæ **Pergami** primum repertæ sunt.

Malis punicis.

Malum punicum seu granatum, frequens est apud **Carthaginem**, unde cognomen sumpsit.

Malis Cydoneis.

Malis Cydoneis (quæ & Crotonea dicuntur) nomen dedit **Cydon** urbs Cretæ, in qua magnus fuit eorum prouentus.

agreſtis.

Myrobalano.

Myrobalanum arbor eſt frequens apud **Troglodytas** Aethiopiæ, Aromaticam ferens glandem, qua fit unguentum precioſum. Palma quæ fert myrobalanum, probatiſsima eſt in **Aegypto.**

Malobathro.

Malobathrum unguentum eſt odoriferum **Syriæ** regioni peculiare. Horatius: Cum quo morantem ſæpe diem mero Fregi, coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos.

Meliloto.

Melilotos herba eſt ſuauis & mellea, de qua Ouidius: Pars thyma, pars rores, pars meliloton amant.

Melilotos optimus eſt **Atticus:** Naſcitur & in Campania circa Nolam mellini coloris, odoriſq; uehementis.

Mantichora.

Mantichoram feram **India** gignit magnitudine leonis, pelle uillosa & purpurea, uultu & auribus propè humanis, triplici dentium ſerie in utraque maxilla, utrinque aculeis cuſpidatam, quos in certamine pro telis iaculatur.

Monope.

Monopem animal tauri magnitudine habet **Pæonia.**

Muribus Araneis.

Muribus Araneis, (quos Herodotus Mygdalos uocat) ſcatet **Britannia.**

Monocerote.

Monoceros fera eſt ſęuiſsima, capite ceruino, pedibus elephantinis, cauda aprinâ, reliquo corpore ſimilis equo, uno in fronte cornu duûm cubitorum armata: Naſcitur in **Aethiopia.**

Margaris.

Margari piſces ſunt ſpecie rotunda, & gregatim natantes, ac regem ſectantes more apum. Reperiuntur in **mari rubro.**

Membranis.

Membranæ **Pergami** primum repertæ ſunt.

Malis punicis.

Malum punicum ſeu granatum, frequens eſt apud **Carthaginem,** unde cognomen ſumpſit.

Malis Cydoneis.

Malis Cydoneis (quæ & Crotonea dicuntur) nomen dedit **Cydon** urbs Cretæ, in qua magnus fuit eorum prouentus.

Milio.

Milio gaudet **Campania**, pultemq; candidam ex eo facit. **Sarmatarum** quoq; gentes hac maxime pulte aluntur. **Aethiopes** non aliam frugem, quàm milij, hordeiq; nouere. Habent & **Niuerni** agros milio, perinde ac frumento, aut aliis segetibus refertissimos, quo etiam contrito & in farinam redacto pultem conficiunt.

Malua.

Maluas Plin. scribit in **Arabia** septimo mense arborescere, quod est argumentum magnæ fertilitatis.

Moly herba.

Moly herba à Mercurio reperta, maximę contra uenena efficaciæ, nascitur in **Cyllene** Arcadiæ.

Militibus.

Plinius scribit **Italiam** nuntiato Gallico tumultu solam sine externis ullis auxiliis armasse peditum L X X X. millia, Equitum D C C. millia.

Mulis piscibus.

Mulos pisces Septentrionalis gignit Oceanus, & proxima pars occidentis.

Merulis albis.

Merulæ circa **Cyllenem** Arcadiæ, nec usquàm alibi candidæ nascuntur.

Aliis rebus.

Mithridanion herbam generat Pontus. **Melichrysim** gemmam India. **Magudarim** caulem, Syria. **Mastichem** arborem Chios insula.

Niuibus.

Taurus, Othrys, Rhodope, Scythia, Thracia, nullo ferè tempore non rigent niuibus, gelu, ac glacie. Taurus, Remaclus: Nubibus impono Taure niuose tuis. Scythia, Lucanus: Solibus & nullis Scythicæ, quum bruma rigeret, Dimaduere niues. Thracia Statius lib. 11. Bistoniæ tepuere niues. Ouidius: Brachia Sythonia candidiora niue. Othrys. Claudianus: Lassà per Othrysias fundere membra niues. Rhodope. Ouidius in Episto. Quà patet umbrosum Rhodope glacialis ad Hemum.

Scribit Plinius **Atlantis** uerticem, altis etiam æstate, niuibus operiri.

Nemoribus.

Zacynthos insula non procul Corintho. Verg. lib. 3. Aene.

Iam

Iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

Egaleos mons Atticæ. Statius lib. 12. Diues & Egaleos nemorum, Parnesq; benignus Vitibus.

Atlas (inquit Martianus Capella) nemorosus est, scatens fontibus, sed rupibus infœcundus.

Nucibus.

Auella urbs Campaniæ, nuces habuit præstantissimas. Plinius: Nuces Auellanæ capitis dolorem faciunt. Verg. Et qui maliferæ despectant mœnia Auellæ.

Plinius laudat **Tarentinas** amplitudine, & putaminis mollicie. Columella: Nucem Græcam Auellanam, & Tarentinam hoc modo facere poteris.

Thasiæ. Quintianus: Thasia nux quosdam, Cilix & piscis aliquos. Varro apud Gellium Scaros Cilices, nuces Thasias, palmas Aegyptias, glandes Ibericas inter cibos electiles reponit.

Optimum genus Nucum fuit **Persicum**, autore Plinio. Politianus in Rust. Cornaq; cum Cerasis, duroq; putamine clausa Persica nux.

Plinius laudat **Ponticas**. Vnde Statius lib. 1. Syl. Quicquid nobile Ponticis nucetis.

Nardo.

Nardus, seu Nardum frutex est aromaticus, quo India & Persis abundant. Horatius: Nunc & Achæmenio perfundi Nardo, iuuat. Plinius: Cuius folia nihil ab Indico nardo distant.

Nymphis.

Oceanus Nympharum omnium pater est. Catullus: Non genitor Nympharum abluat Oceanus.

Napis.

Amiternum urbs Campaniæ Napis abundat. Martialis: Hos Amiternus ager felicibus educat hortis. Plinius: Napi uerò Amiternini (quorum eadem ferè natura) gaudent æquè frigidis. Napus in Aegypto mirè celebratur propter olei celebritatem, quod de semine eius faciunt.

Nebridibus.

Nebrides dicuntur damarum, seu ceruorum pelles. His abundat mons **Nebris** nomine, autore Solino.

Nitro.

Nitrum lapis est sulphuri commixtus, & natura sali proximus. Apud Epirum fit eodem quo sal modo. Optimum crescit in **Macedonia**, quod uocant Colestricum. In Aegypto conficitur

citur multò abundantius, sed deterius. Nitrariæ egregiæ Aegyptiis circa Memphim esse consueuerunt.

Nasturcio.

Nasturcium herba est torporem & hebetudinem excitans. Frequens est apud **Babylonem**.

Neadibus.

Neades animalia sunt, quorum uoce abrumpitur terra. Reperiuntur in **Samo** insula.

Narcisso.

Plinius ait probatissimum narcissum crescere in **Lyciæ** montibus.

Ostro.

LEmannus lacus, Gebennæ propinquus, colore muricis abundare arguitur dicto Ricardi Bartolini: Ostrifero madidum caput obiectare Lemanno.

Sarra, seu Tyros. Vergilius: Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat ostro.

Sidon. Ouidius: Hic qui Sidonio fulget sublimis in ostro.

Assyria. Vergilius in Cyri: Non Libys Assyrio sternetur lectulus ostro.

Phœnicia. Ruffus Festus: Agenoreo color hinc mentiries ostro.

Tænarus mons Laconiæ. Aegidius Maserius: Commendent ostrum Tænarus, atque Tyros.

Chalcedon. Luc. lib. 9. Pontus & ostriferam dirimat Chalcedona cursu.

Oleo, & Oliuis.

Venafrum Campaniæ oppidum præcipuam olei laudem meruit. Martial. lib. 13. Hoc tibi Campani sudauit bacca Venafri Vnguentum. Horat. Pressa Venafranæ quod bacca remisit Oliuæ. Plinius, Et uulgò (inquit) principatum hoc bono obtinuit Italia toto orbe, maximè agro Venafrano.

Picenum regio Italiæ. Martial. Si mihi Picena turdus Palleret oliua. Oliuam Picenam commendat Plinius.

Sicyon urbs Achaiæ. Ouid. in Ibin: Aut ut oliuifera quondam Sicyone profecto.

Trebia, seu Trebula urbs Italiæ, (quæ prius Nitisca dicebatur) etiam claruit oliuis. Verg. lib. 7. Ereti manus omnis, Oliuiferæq; Nitiscæ.

Peparethros insula. Ouid. lib. 7. Meta. Et Giaros, nitidæq; feras

ferax Peparethos oliuæ.

Ager **Sabinorum.** Ouid. lib.3. Fast. Primus oliuiferis Romam deductus ab aruis.

Eurotas fluuius Laconiæ. Stat. lib.4. Theb. Taygetiq; phalanx, & oliuiferi Eurotæ Dura manus.

Licabesos mons Atticæ. Stat. lib.12. Parnesq; benignus Vitibus, & pingui melior Lycabesos oliua.

Betis Hispaniæ fluuius. Martialis: Betis oliuifera crinem redimite corona. Plinius: Glareosum oleis solum aptissimum in Venafrano, pinguissimum Betica. Idem: Betica quidem messes uberrimas inter oleas metit.

Paropotamia proxima Tigri regio non palmetis modo, uerum & oleo, pomisq; & aliis arbustis nobilis est.

Oliuis etiam abundare **Fortunatas insulas** ostendit Horatius dicens: Germinat & nunquam fallentis termes oliuæ.

Taburnus mons Campaniæ. Vergilius: Iuuat Ismara Baccho Conserere, atque olea magnum uestire Taburnum.

Ouis.

In **Velitris** Volscorum oppido, fuit ouorum ingens abundantia. Mantuanus: Iam latij Romam caput, ouiferasq; Velitras.

Pygmæorum casas luto, pennisq; & ouorum putaminibus construi scribit. Plin. lib.7.

Oonæ eodem teste insulæ sunt Ponti, in quibus ouis auium & auenis uiuunt incolæ.

Ouibus.

Galesus, Calabriæ flumen, ouium multitudinem quondam fertur habuisse. Horatius libro 2. Carm. Dulce pellitis ouibus Galesi flumen.

Canusium urbs est Appuliæ, in qua lanæ erant rutili coloris. Iuuenalis Satyr.6. Pastores, & ouem Canusinam, ulmosq; Falernas.

Gallia. Horatius: Nec pinguia Gallicis crescunt uellera pascuis.

Calabria, & Appulia. Colu. lib. 8. Generis eximij Calabras, Appulasq; milites nostri existimabant, earumq; optimas Tarentinas. Nunc Gallicæ preciosiores habentur, earumq; præcipuæ Altinates. **Altinum** autem oppidum est in palude positum, similem Rauennæ situm habens. Martialis: Velleribus primis Appulia prima, secundis Nobilis Altinum, tertia laudat ouis. Plinius: Lana autem laudatissima Appula, & quæ in Italia Græci

peco

pecoris appellatur, alibi Italica. Tertium locum Milesiæ oues obtinent. Appulæ breues uillo, nec nisi penulis celebres. Circa Canusium, Tarentumq; summam nobilitatem habent.

Tibareni populi sunt Trapezonti imminentes, Chalybibus uicini, ouium præstantissimi cultores. Priscianus seu Rhemnius in Dionysij Geographia: Hic pecorum est diues nimirum gens Tibarenûm. Hanc prope sunt Chalybes durissima regna colentes, Quos labor exercet sæuus, ferriq; metalla.

Aegyptus adeò herbis exuberat, autore Diodoro Siculo, ut oues bis anno ibidem pariant, bisq; præbeant lanam.

Herodotus ait in **Arabia** esse oues cauda trium cubitorum, quam per humum trahunt.

Sunt & minutissimę oues in **Chio** pabuli inopia quarum tamen lacte caseus conficitur laudatissimus. Ibidem agni statim à partu matrem pastoremq; agnoscunt, & circa petulca lasciuia subsiliunt.

Ornis.

Pelion mons Thessaliæ. Val.Flac.lib.1.Argo. Quantum Peliacas in uertice uicerat ornos.

Odoribus.

Arabia propter uarias herbas, fruticesq; aromaticos, tota est odorifera. Statius lib.1.Syl. Odoriferis Arabum quod doctus in aruis. Tibullus: -Vrantur odores, Quos tener è terra diuite mittit Arabs.

Saba. Colu.lib.11.Cœlitibus, templisq; Sabæum miscet odorem. Statius lib.2.Syl. Odoriferos exhausit flamma Sabæos. Plinius scribit Sabæos ditissimos syluarum fertilitate odorifera.

Persis. Syllius lib.15. Altera Achæmenium spirabat uertice odorem. Ad hoc allusit Horatius: Persicos odi puer apparatus.

Assyria. Catullus: Fragrantem Assyrio uenit odore domum.

Panchaia, & Idaspes. Claudianus: Quicquid thuriferis spirat Panchaia syluis, Quicquid odoratus longè blāditur Idaspes.

India. Syllius lib.17. Qualis odoratis descēdit Liber ab Indis.

Armenij. Tibull.lib.1. Iactat odoratos uota per Armenios.

Oraculis.

Apud **Delphos**, oppidum Phocidis, dabantur Apollinis oracula. Plinius: Subeunt in hac reputatione Delphica oracula, uelut ad castigandam hominum uanitatem à deo missa.

Ostreis.

Ostrea seu Ostreæ appellantur aquatiles conchę, quarum olim usus

usus erat in deliciis. Optimæ fuerunt in lacu Lucrino. Martialis: Ebria Baiano ueni modò concha Lucrino. Horatius: Non me Lucrina iuuerint conchylia. Sergius Orata (qui primus ostrearum piscinas habuit) optimum saporem Lucrinis adiudicauit.

Gerardasca stagnum est agri Volaterrani optimis ostreis refertum.

Baiæ. Adrianus Cardin. Baiana ostrea, murices, luposq;.

Circæi. Horat. Ostrea Circæis, Miseno oriuntur echini.

Abydus. Mantuanus: Vnus, & ostriferam Sesto qui iunxit Abydon.

Oppidis.

Alexandri magni comites in eo tractu **Indiæ**, quem subegerant, scripserunt quinque millia oppidorum fuisse, Indiamq; tertiam partem esse terrarum omnium, & multitudinem gentium innumeram probabili ratione. Indi enim propè gentium soli nunquàm emigrauere suis finibus.

Betica olim habuit oppida 175.

Oleribus.

Syria in hortis operosissima oleribus abundauit. Vnde natum Adagium, Multa Syrorum olera.

Onagris.

Onagri syluestres asini præcipui sunt in **Phrygia** & **Lycaonia.** Sunt & in **Mauritania** cursu pernices, citoq; desistentes, quos anhelos uenatores propterea facilè capiunt.

In **India** reperiuntur agrestes, equi magnitudine, capite penè rubenti, oculis cæruleis, uno in fronte cornu.

Onocrotalis.

Onocrotalos aues, olorum similitudinem habentes, **Gallia** Septentrionalis, Oceano proxima mittit.

Onychite.

Onychitem gemmam in **Arabiæ** montibus, nec usquàm alibi nasci ueteres putauerunt.

Aliis rebus.

Othonem & **Oenanthem** herbas habet Syria. **Opalos** gemmas, India. **Ocram** pigmentum, Topazonos insula. **Obsidiarum** lapidem, Aethiopia. **Oryges** feras, Africa. **Origanum** herbam, Bœotia.

Pice.

PLinius: Asia picem Indicam maximè probat. Græcia Piericam, Naryciam. Verg. lib. 2. Georg. dicens: Et iuuat undantem

tem buxo spectare Cytorum, Naryciæq; picis lucos. Est autem **Narycia**, seu Narycium oppidum Volscorum. Colu. lib. 11. Sobolé dabit illa capacem Naryciæ picis, aut Actæi mellis Himetti.

Est & circa **Idam** in Troade pix plurima. Vergil. lib. 3. Georg. Idæasq; pices, & pingues unguine ceras.

Illyrium, seu **Illyria** Epyri regio, Italiæ propinqua pice quoq; abundat. Ouidius: Nigrior Illyrica cui pice sanguis erat.

Theopompus apud Plinium testis est, in **Apolloniatarum** agro picem fossilem non deteriorem **Macedonica** inueniri.

Piceis Arboribus.

Picea arbor frequens est in **Pado**: Vnde impositum fluuio nomen. Pades enim Picea Gallice uocantur, inquit Plinius.

Palmis.

Apud Hessenos populos urbs est **Eggada** nomine, fertilitate, & nemoribus palmetorum nobilis.

Aegyptus. Plinius: Palma (inquit) quæ fert Myrobalanum, probatissima est in Aegypto. Quintianus: Inuenta mensis palma mox Aegyptia.

Idume prouincia Syriæ palmis luxuriat. Lucanus: Et arbusto palmarū diues Idume. Vergil. lib. 3. Georg. Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas.

Hiericus oppidum est Idumææ, in cuius agro Strabo ait palmetum esse centum stadiorum, Plinius Hiericuntem palmetis consitam, & fontibus irriguam uocat. Idem: Sed ut copia (inquit) ibi atq; fertilitas, ita nobilitas in Iudæa: nec in tota, sed Hiericunte maximè.

In **Babylonia** per omnem regionem palmæ sunt sua sponte nascentes, plæræq; fructiferæ.

Arabia. Ouidius lib. 10. Palmiferos arabes, Pauchæaq; rura relinquam.

Pharos Aegypti Insula. Ouid. lib. 2. Eleg. Quæ colis & Memphin, palmiferamq; Pharon.

Selinis urbs iuxta Lilybæum. Syllius: Audax Hybla fauis, palmis quoq, onusta Selinis. Verg. lib. 3. Aen. Teq; datis linquo uentis palmosa Selinis.

Plinius scribit **Iudæam** esse inclytam palmis.

Est & in Lyguria castrum **S. Romuli** palmis nobilibus refertum.

Canaria una ex Fortunatis insulis abundat palmetis, cariotas

tas, id est, palmarum fructus ferentibus. Martialis: Notæ carioti-des theatris. Statius: Prægrandes cariotides cadebant.

Tylos insula maris Persici, palmas, oleas, uites, ficos, & uaria pomorum genera profert.

Thebæ Aegyptiæ palmis itidem fœcundæ fuerunt. Statius: Seu quæ palmiferæ mittunt uenalia Thebæ.

Pomis.

Tybur oppidum non procul Roma, pomis abundauit, Colu. libro 11. Et turris lacus, & pomosi Tyburis arua.

Phæacum regio tanta pomorum ubertate claruit, ut præmaturis fructibus noui statim succederent. His autem præfuit Alcinous. Stat. libro 1. Syl. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria, uosq; Qui nunquàm uacui prodisti in aëra rami? Iuuenalis Saty. 5. Illa iubebit Poma dari, quorum solo pascaris odore: Qualia perpetuus Phæacum Autumnus habebat.

Anio fluuius Tyburi propinquus, etiam pomis abundat. Propertius: Ramosis Anio qua pomifer incubat aruis.

Phalici, Volscorum populi, etiam abundant pomis. Ouid, lib. 3. Eleg. Quum mihi pomiferis coniux foret orta Phaliscis.

Aspagones Indiæ populos, uitis, lauri, buxi, pomorumq; omnium in Græcia nascentium fertiles scribit Plinius.

Omnes **Fortunatæ Insulæ** copia pomorum & auium omnis generis abundant.

Plumbo.

Mictis Insula candidum generat plumbum. Plinius libro 4. cap. 16. Timæus historicus à Britannia introrsus sex dierum nauigatione abesse dicit insulam Mictim, in qua candidum plumbum proueniat.

Ex **Cassiteride** insula, ait Plin lib. 7. cap. 56. plumbum primus apportauit Midacritus.

Cantabria nigro abundat plumbo.

Pantheris.

Hyrcania Scythiæ pars Pantheris, Pardis, & Tygribus abũdat.

Pinis.

Atlas mons. Ausonius: Nec pinifer Atlas Amphitryoniadem puerum.

Ida. Statius libro 3. Syl. Pergame pinifera multo preciosior Ida.

Lycæus mons Arcadiæ. Statius lib. 7. Theb. Nec sua pinigero magis adnatet umbra Lycæo.

Simois fluuius Phrygiæ. Statius lib. 12. Pinigeri rapitur Simoëntis ad amnem.

Mænalus. Verg. Pinifer illum etiam sola sub rupe iacentem Mænalus, & gelidi fleuerunt saxa Lycæi.

Ossa mons Thessaliæ. Luca. Quantus Piniferæ Boreas quum Thracius Ossæ Rupibus incubuit.

Othrys. Valerius Flac. Parnasi lateant iuga, cesserit Othrys Piniger.

Portis.

Aegyptiæ **Thebæ** centum portis nobiles fuerunt. Iuuenalis: Ecce uetus Thebæ centum iacet obruta portis. Plinius: Et Diospolis magna, eadem Thebæ, portarum centum nobilis.

Piscibus.

Aulis urbs, seu portus Bœotiæ, piscibus abūdat. Ouid. lib. 12. Bœotaq; tellus Aulide piscosa puppes tenuisset ituras.

Benacus lacus. Petrarcha: Carmine piscoso referens accepta Benaco. Vbi primam corripuit, quæ à Vergilio producitur.

Gnydos Lyciæ ciuitas. Ouid. libro 10. Piscosamq; Gnydon, grauidamq; Amathunta metallis.

Multa sunt in **Nilo** piscium genera, inter quos numerantur Lepidothus, Coracinus, Porcus, Phagorius, Silurus, Citharus, Alosa. Ex testaceis Dilichius, Phiscus, Bosites.

Tanta est in **Thule** insula piscium multitudo, ut ligni loco comburantur ab incolis.

Gedrosi Indiæ populi (qui Arbim amnem incolunt) fores in domibus maxillis piscium, & beluarum faciunt, & ossibus tecta contignant.

Populis arboribus.

Sperchius fluuius Thessaliæ. Ouid. libro 1. Meta. Populifer Sperchius, & irrequietus Enipeus.

Padus. Oui. lib. 2. Eleg. Frigidus Eurotas, populiferq; Padus.

Populos nigras, efficacissimas habet **Creta** Insula.

Papyro.

In Lacunis **Nili** nascuntur iunci, ex quorum tenuissimis fissuris contexuntur chartæ, & uela, & uestes, & stragula. Est autem Papyrus frutex nascens in paludibus Aegypti, aut quiescentibus aquis Nili. Papyrum ostendit primus in **Aegypto** Alexander. De Papyro, Lucanus: Nondum flumineas Memphis contexere Biblos Cœperat. Ouid. lib. 15. Perq; Papyriferi septemflua flumina Nili. Martialis: Perdite Niliacas Musæ mea damna papyros.

Plinius

Plinius lib.13.Papyrum (inquit) nascitur in palustribus Aegypti, aut quiescentibus Nili aquis, ubi euagatæ stagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitum. Et paulò pòst: Nuper & in Euphrate nascens circa Babylonē Papyrum intellectum est eundem habere usum chartæ.

Prunis.

Damascus urbs Syriæ optimis abundat prunis, quæ Damascena uocantur. Columel.lib.11. Armeniisq; & Cæreolis, prunisq; Damasci. Plinius lib.15. In peregrinis arboribus dicta sunt Damascena, à Syriæ Damasco cognominata.

Pyris.

Plinius ait **Crustumina** Pyra cunctis esse gratissima.

Abundant & Pyris **Calabri**, quæ consueuerunt hospitibus apponere. Horat. Non quo more Pyris uesci Calaber iubet hospes. Hinc adagium, Calabri hospitis Xenia.

Crustuminis proxima sunt **Falerna**, à potu: quoniam tanta uis succi abundat.

Porris.

Aricia urbs Italiæ porris abundat. Martialis: Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros.

Tarentum. Idem Martial. Fila Tarentini grauiter redolentia porri.

Plinius ait laudatissimum porrum esse in **Aegypto**, mox Orchiæ, atque Ariciæ.

Phasianis.

Phasiani, à Phaside Colchorum fluuio dicuntur, quòd ibi sint frequentes. Lactantius: Cernitur & mistam Phasidis inter auem. Martial. lib. 13. Argiua primùm sum deportata carina, Antè mihi notum nil nisi Phasis erat.

Paludibus.

Nilus. Statius lib.3.Syl. Vnde paludosi fœcunda licentia Nili. **Rauenna.** Sillius libro 8. Lenta paludosæ proscindunt signa Rauennæ.

Sicambri populi Germaniæ Rheno proximi, in paludibus habitant. Propertius: Ille paludosos memoret seruire Sicambros.

Portentis.

Nilus. Stroza fil. Et portentiferi nasset uada noxia Nili.

Pruinis.

Scythia, Riphæi, Caucasus, Strymon fluuius Thraciæ perpetuis rigent pruinis. Vergil. libro 4. Georg. Aruaq; Ri-

phæis nunquam uiduata pruinis. Claudianus: Caucaſeas captiua bibunt armenta pruinas.

Pharetris.

Creta. Vergil. libro 3. Georg. Armaq;, Amyclæumq; canem, Creſſamq; pharetram.

Gnoſos & Gortyna urbes Cretæ. Luc. 3. Creta uetus populis, Gnoſosq; agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortyna ſagittis.

Cydon urbs Cretæ. Ouid. lib. 8. Metamor. Armaq;, equosq;, habitusq; Cydonæasq; pharetras.

Lycia. Statius libro 6. Theb. Cætera pars Lyciis gaudet contenta pharetris.

Media. Marullus: Non tot ſpicula Medicis pharetris.

Purpura.

In **Melibœa,** urbe Theſſaliæ, claruit uſus purpuræ. Vergil. lib. 5. Aeneid. Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit.

Plinius ait in **Laconia** purpuram optimam fieri conſueuiſſe. Horat. Nec Laconicas mihi Trahunt honeſtæ purpuras clientes.

Bombycinam ueſtem texere Pamphila Platis filia in **Coo** inſula prima docuit. Martialis: Nec Coæ referunt iam tibi purpuræ.

Tyros. Tibullus: Illi ſelectos certent præbere colores, Africa puniceum, purpureumq; Tyros: Idem: Vellera det ſuccis bis madefacta Tyros.

Sidon & Ancon. Syllius lib. 8. Stat fucare colus, nec Sidone uilior Ancon.

Plinius de **Carthagine** loquens, Nunc omnis (inquit) nobilitas conchylio, atq; purpura conſtat.

Purpuras piſces habent Sigæum & Lectum Idæ promontoria.

Placentis.

Picentes pane laudantur, quem conficiebant ex halicæ materia macerata. Hic ob duriciam frangi non poterat, niſi lacte, mulſo'ue mollitus. Martialis: Picentis Ceres niueo ſic nectare creſcit, Vt leuis accepta ſpongia turget aqua. Pamphilus: Non halicæ panes, non ouas tibi terra placentas Picentina dedit.

Pyramidibus.

Pyramides lapideæ fuerunt ſtructuræ in **Aegypto,** quas reges ſumptu maximo erigebant, aut in oſtentationem diuitiarum, aut in uſum ſepulturæ, aut ad excitandum populi torporẽ. Earum una

una CCCLX. millibus hominum, uiginti annorum ſpacio conſtructa fertur, tanta quidem rerum prodigentia, ut in raphanos, allium & cæpas (quibus operarij uesccebantur) MDCCC. talenta erogata ſint. Martialis: Barbara Pyramidum ſileat miracula Memphis.

Procellis.

Syrtis, Charybdis, Scylla, Malæa, Caphareus, marina dicuntur pericula, procellis frequentibus agitata. Pamphilus, Perq; procelloſas Syrtes, per ſaxa Malææ, Per mare, quod rapido uortice Scylla trahit.

Pectinibus.

Pectines piſces ſunt lati, quibus abundat **Tarentum.** Horat. Pectinibus patulis iactat ſe molle Tarentum. Plin. ait laudatiſsimos eſſe pectines Mitylenis, in Aegypto uerò pectunculos.

Pecore.

Phyllos regio Arcadiæ. Sta. libro 4. Theb. Aptior armentis Mydea, pecoroſaq; Phyllos.

Tartari populi, quū frugibus careant, pecore tamē abūdant. Et quoniam aquarū ſunt pauperes, equinum ſanguinem bibunt.

Sclaui regionem habitant adeò feracem, ut bis in anno grauidas habeant pecudes, quæ quater tondentur.

Volaterranus ait **Pannoniam** pecoribus & uitibus abundare, ſed olei pauperem eſſe.

Orchomenos urbs Arcadiæ, Polymelos à pecoris copia nomen meruit.

Angli pecore abundant, laniſq; molliſsimis, quoquouerſus exportatis. Viuaria animalium ad tria millia in tota inſula cernuntur, inquit Volaterranus.

Pabulis.

Morauia ſterilitatem olei, & uini, Pabulorum, frumenti, pecoriſq; copia abunde penſat.

Erithrea inſula Hiſpaniæ tantæ eſt fœcunditatis, ut oporteat pecudes pabuli copia, excreatione ſanguinis purgari: Cuius rei cauſa, ea finguntur quæ de Geryonis armentis dicuntur.

Plin. ait nihil eſſe laudatius **Germaniæ** pabulis.

Pernis.

Pernæ piſces de genere concharum, frequentes ſunt circa **Pontias** inſulas.

Pſymmythio.

Pſymmythium, ſeu Ceruſſam parit **Rhodos** inſula.

Pumicibus.

Pumices dicuntur lapides erosi amne, leuigandis corporibus aptisſimi. Laudantur in **Melo, Scyro,** & **Aeoliis** insulis. Reperiuntur & in **Sicilia** nigri coloris.

Persicis.

Persica dicuntur à **Perside** regione his abundante. Habet **Aegyptus** Persicum arborem similem pyro.

Paliuro.

Paliuro arbori Cyrenaica regio suam postponit Loton.

Ptisana.

Ptisanæ Potioni (cuius laudibus Hippocrates uolumen unum dicauit) bonitas præcipua **Vticēsi.** in **Aegypto** fit ex hordeo.

Panico.

Panico cibo præcipuè utitur **Aquitania. Ponticæ** gentes nullum panico præferunt cibum.

Portu.

Aulis urbs Bœotuæ portum habuit quingentarum nauium capacem.

Strabo ait **Anthedonem** Bœotiæ urbem portuosam esse.

Munychia urbs Atticæ habuit stationem c c c c. nauium capacem.

De **Lycia,** Seneca in The. Tutamq; crebris portubus Lyciam uidet.

Pardis.

Pardos in **Africa, Syriaq́;** esse creberrimos, ait Plinius. Capiuntur & in regione **Mauritaniæ.** Sunt & in **Caria** ac **Libya** prælongi admodum, animo imbelles, saltu agiles, pelle adeò dura, ut ferro non cedat.

Pristibus.

Pristes pisces sunt in mari **Indico** c c. cubitorum.

Platanistis.

In **Gange** reperiuntur Platanistæ pisces x v. cubitorum.

Phœnice.

Phœnicem auem annis 690. uiuentem sola fert **Arabia.** Claudianus: Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit. Solisq; plaga defensus iniqua Posſidet intactas ægris animalibus oras.

Palumbibus.

In agrum **Volaterranum** Palumbes quotannis aduolant è mari.

Psitacis.

India Psitacum mittit, auem humanæ uocis docilem. Claudianus: - Et si qua loquendi Gnara, coloratis uiridis defertur ab Indis. Nunc etiam aduehuntur ex Lusitania, insulisque Aethiopicis.

Phaleridibus.

Phalerides aues habet Parthorum Seleucia. Aquaticarum laudatissima Asia.

Phalocrocoraces aues Baleariũ insularum sunt peculiares.

Pellibus.

Ex Tana, Venetorum castello, expottantur pelles & mancipia, quæ Sarmatæ mercantur, uocantq; Carcasos.

Panibus.

In Scolo Bœotiæ uico laudatissimi fiebant panes.

Pelamidibus.

Pelamidum piscium copiam habent Alyzones populi. Strabo ait etiam reperiri in angustiis Byzantij.

Peloridibus.

Pelorides pisces dicuntur à Peloro promontorio, ubi scatent.

Peponibus.

In Campania, Pepones optimi sponte proueniunt.

Petroselino.

Optimum Petroselinum ueniebat quondam ex Macedonia.

Pœphagis.

Habet India pœphagum animal duplo magnitudinem equi excedens.

Perdicibus.

Theophrastus dixit perdices esse in Paphlagonia duplici corde.

Palæstra.

Fuerunt Spartani clarissimi pugiles, & palæstritæ. Propert. Multa tuæ Spartæ miramur iura palæstræ.

Aliis rebus.

Parthenium pigmentum habet Aegyptus.

Purpurissum colorem India.

Panacem herbam Clitorus mons.

Panacem unguentum Arabia.

Philoginon gemmam, Porphyritem lapidem, Perseam arborem Aegyptus.

Phatagam animal, Porphyrum serpentem India.

Parnopum auem, Galatia.

Pardialim & **Perseum** pisces Mare rubrum.

Populo, & diuersis rebus abundat Parrhisiorum Lutetia.

Quercubus.

CHaonia pars Epyri, glandibus abundat, & quercubus. Ouid.lib.10. Vmbra loco uenit, non Chaonis absuit arbor.

Dodona sylua Edyri. Val. Flac.lib.1. Arg. Dodonida quercum Ingredior. Syllius lib.3. Implet fatidico Dodonida munere quercum.

Ossa mons Thessaliæ. Val.Fl.Fleuit ubi Osseæ captaret munera quercus.

Racemis.

CAecubum oppidum in sinu Caietano, terras habet optimi uini feraces. Horatius: Cæcubum, & prælo domitam Caleno Tu bibes uuam.

Tmolus mons Lydiæ. Ouid.lib.4. de Ponto: Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos, Quot Sicyon baccas.

Methymna. Ouid. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Rhombis.

Adria, seu mare Adriaticum. Iuuena. Satyra.4. Incidit Adriaci spacium admirabile Rhombi.

Rhombitem Ptolemæus ait esse fluuium post Mæotidem à Rhomborum frequentia nominatum.

Plinius ait Rhombum **Rauennæ** esse laudatissimum.

Rosis.

Pæstum oppidum in Lucania bis in anno fructus quosdam, & in his rosas parit. Virg.lib.4. Georg. Biferiq; rosaria Pæsti. Idem de rosa: Vidi Pæstano gaudere rosaria cultu.

Pangæum quoque montem rosis feracem esse docet Plinius lib.21.cap.4.

Abundat & **Campania** optimis rosis, quibus præcipua dignatio. His Plinius addit **Prænestinam** & **Milesiam.** est etiam **Cyrenis** odoratissima rosa.

Resina.

Resina humor est fluens ab arboribus, etiam in eisdem residens. Plautus Aegyptiam probat in Mercatore dicens: Resinam ex melle Aegyptiam uorato, saluum feceris.

Raphanis.

Raphanus herba est seu radix comestibilis, tam freques & nobilis

bilis apud Delphos, ut ex auro dicaretur, Beta ex argento, Rapum ex plumbo. Aequat in Germania infantum puerorum magnitudinem. In Aegypto Raphani ſparguntur nitro, ubi ſunt ſuauitate præcipui.

Laciadæ quoq; populi Atticæ raphanorum habent copiam. Apud eos moris erat, ut qui fuiſſet in adulterio deprehẽſus, ignominioſas pœnas daret, impactis in pudendam corporis partem raphanis, qui ibidem creſcunt mira magnitudine.

Rapis.

Plinius lib. 18. dat palmam rapis, in Nurſino agro naſcentibus.

Reſeda.

Reſedam herbam collectiones, inflammationesq; decutientem habet Ariminum magno prouentu.

Riuis.

Methone urbs riuis abundat. Seneca in Troade: An frequens riuis leuibus Methone?

Serpentibus.

Ophiuſa inſula dicta eſt à multitudine ſerpentum. Ophis enim Grecè ſerpentem ſignificat. Vnde Ophiogenæ populi in Helleſponto, qui ſerpentum ictus tactu leuant, & impoſita manu, corporis uenena extrahunt.

Mauritania. Horatius: Nec Mauris animo mitior anguibus.

Libya. Syllius: Terga damus, Libyciſq; parem non eſſe fatemur Anguibus Auſoniam.

Africa. Horatius lib. 1. Ser. Canidia afflaſſet peior ſerpentibus Afris.

Sinueſſa urbs Campaniæ. Ouid. lib. 15. Vulturnus, niueiſq; frequens Sinueſſa colubris.

Cinyphs fluuius eſt Libyæ inter duas ſyrtes, capris & ſerpentibus abundans. Pamphilus: Affer Cinyphij caput colubri.

Candei populi orientales ſerpentibus ueſcuntur. Vnde & Ophiophagi uocãtur. Neq; eſt alia regio earum fertilior. Plinius.

In India ſerpentes, in tantam adoleſcunt magnitudinem, ut ſolidos hauriant ceruos, tauroſq;.

Tanti ſunt & apud Rhindacum amnem in Ponto, ut ſuperuolantes, quamuis altè, perniciterq;, alites hauſtu raptas abſorbeant.

Conſtat apud Bragadam fluuium ſerpentem centum & uiginti pedum longitudinis à regulo interfectum. Quod eſt argumentum maximos ibidem naſci.

Sulphure.

Nascitur (inquit Plinus) sulphur in insulis **Aeoliis**, inter Siciliam & Italiam. Sed nobilissimum in **Melo** insula. In Italia quoq; inuenitur in **Neapolitano Campano**q́; agro, & collibus, qui uocantur **Leucogabi.** Volaterranus ait nunc fossile sulphur esse in agro **Volaterrano. Nar** quoq; fluuius aquas habet Sulphureas. Ausonius: Fluminibusq́; Italis præponens sulphureus Nar.

Segetibus.

Apud **Cinyphem** Libyæ fluuium magna est frugum copia. Vnde Ouid. Cinyphiæ segetis citius numerabis aristas.

Multis testimoniis constat Libyam & Africam segetibus abundare. Mantuanus in Syluis, Vbi Libycæ segetes, ubi Gnosia Vina. Ouid. lib. 4. de Ponto: Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos. Ab hac rerum copia, Cererem Argi Libyssam uocant, autore Festo.

Gargarus mons Phrygiæ. Ouid. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Scaris piscibus.

Scaros pisces habet **Carpathium** mare. Horatius: Non me Lucrina iuuerint conchylia, Magis'ue Rhombus, aut Scari: Si quos Eois intonata fluctibus, Hyems ad hoc uertat mare. Eois fluctibus dixit, id est, Orientalibus, propter mare Carpathium. Hunc piscem Optatus Helipertius præfectus classis sub Claudio principe, è Carpathio aduexit. Numeratur autem inter cibos electiles. Varro apud Gellium testis est Scaros **Cilices** omniũ esse præstantissimos.

Sagittis.

Sequentia loca incolas habuerunt peritissimos sagittarum.

Creta. Virgilius in Cyri, Attica Cretæa sternebat rura sagitta.

Lycia. Virgilius lib. 8. Ille mihi insignẽ pharetram, Lyciasq́; sagittas Discedens, pharetramq́; auro dedit intertextam.

Cydon urbs Cretæ. Statius lib. 7. Theba. Cydonæas anteibant geta sagittas.

Gortyna. Luca. libro 6. Dictæa procul ecce manu Gortynis arundo. Idem: Nec Eois peior Gortyna sagittis.

Dicte. Syllius lib. 13. Dictæa per auras Tranat, & in medium perlabitur urbis arundo.

Parthia. Mantuanus in Alphonso: Nec Parthica tanto Agmine per cœli nubem se fundit arundo. Hac ratione Catullus

Part

Parthos uocat ſagittiferos.

Erythra, ſeu Erythræ. Sidon. Fortè ſagittiferas Euam populatus Erythras. De Orientalibus populis Val. Flaccus lib. 5. Quos neq; Iber, neq; tuta ſuis aurora ſagittis Suſtinet. Per auroram intelligit orientales.

Sariſsis.

Sariſſæ dicuntur haſtæ **Macedonum.** Ouid. lib. 12. Qui clypeo gladioq;, Macedoniaq; Sariſſa. Lucan. lib. 8. Primi Pellæas arcu fregere Sariſſas.

Smaragdis.

Smaragdo gemma uiridi, & oculorum aciem recreante abundant **Erythra, & Scythia.** Claudia. Inter Erythræos ſurgentia colla ſmaragdos.

Reperitur etiam in **India,** & Cypri ærifodinis. Plinius ait Aegyptiorũ, Scythicorumq; ſmaragdorum tantam eſſe duritiem, ut nequeant uulnerari. Ait & Scythicos omnium eſſe nobiliſsimos.

Siſtris.

Siſtrum tinnulum eſt inſtrumentum ab **Aegyptiis** repertũ, quo utebantur in ſacris Iſidis, unde Siſtrati Aegyptij dicuntur. Mart. Linigeri fugiunt calui, ſiſtrataq; turba. Ouid. lib. 3. Eleg. Quid nunc ſacra iuuant, quid nunc Aegyptia proſunt Siſtra?

Saccaro.

Saccarum dicitur mel in arundinibus collectum inſtar gummi candidum, & dentibus fragile. Saccarum autem fert **Arabia,** ſed laudatius **India.**

Stanno.

Caſsiterides decem ſunt inſulæ in Hiſpania, ex quibus effoditur Stannum, quod Caſsiterum appellatur. Diodorus ait uenam ſtanni eſſe in Britannia, iuxta Helenum promontorium, quod nunc **Cornubiam** uocant.

Saxis.

Mantuanus **Apeninum** ſaxoſum, Pamphilus **Ceraunia** ſcopuloſa, Calentius **Pelion** lapidoſum uocant, quòd eo loca ſaxis abundent.

De **Eryce** monte Siciliæ. Seneca in Medæa: Quæcunq; generat inuius ſaxis Eryx,

Stamine.

Pergamus Attali regia, **Memphis, & Babylon** urbes ingenioſæ fuerunt in texẽdis ſtaminibus. Politianus in Ruſt. Textile nec tenero ſubtegmine fulgurat aurũ, Spirantes referens uul-

tus, quę Pergamos olim Artifici descripsit acu, quę stamina Memphis, Quae Tyros & Babylon radio pinxere sonanti.

Sale, & Salinis.

Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi domos sale montibus suis exciso, ceu lapide construunt.

Sunt etiam in **Saxonia** Salinæ uberrimæ, & argentifodinæ ab Othone primò inuentæ.

Alos urbs Achaiæ, à sale ibidem reperto meruit nomen.

In **Ormeno** monte Indiæ quum sal eruitur, & instar lapidum cæditur, fertur postea renasci mira ubertate.

Apud **Cyprum** sal hammoniacum dicitur, quod in arena reperitur.

Bisuntium, urbs est Burgundiæ, in cuius agro duo sunt fontes, alter aquę dulcis, alter unde sal igne densatum conficiunt, candore præstans, & maximum eius gentis uectigal.

Tarentini sale abundant candidissimo, atque fossili, quem Plinius ait esse omnium suauissimum.

Apud **Bactros** amnis Ochus, & Iaxartes ex appositis montibus deferunt salis ramenta.

Sunt & in **Africa** lacus turbidi salem ferentes.

In **Carris** Arabiæ oppido muros domosq; massis salis faciũt, aqua ferruminantes.

Salicibus.

Ameria urbs Vmbriæ fuit quondam salicibus ferax. Verg. Atq; Amerina parat lentæ retinacula uiti.

Setabo.

Setabum genus est lini, sudariis aptissimi, & tenuitate præcipui, quo abundat Hispaniæ urbs **Setabis** nomine. Catullus: Nam sudaria Setaba ex Iberis miserunt mihi muneri Fabullus & Verannius.

Sparto.

Spartum herba est in **Hispania** frequens, qua optimum etiam conficitur linum. Strabo ait in Hispania campum esse **Spartarium**, à Sparti multitudine nuncupatum.

Scombris.

Scombraria insula est, uel promontorium contra Africam, scombris piscibus abundans. Vnde nomen tractum.

Saliunca.

Saliuncam herbam breuem & foliosam multæ suauitatis gignit **Pannonia, & Norica.**

Suib

Suibus.

Sues in **Arcadia** adeò ſaginantur, ut Plinius ſcribat Soricem in corpore cuiuſdam præpinguis nidificaſſe.

Struthiocamelis.

Struthiocameli aues ſunt in **Africa**, & **Aethiopia**, tantæ magnitudinis, ut altitudinem hominis inſidentis equo ſuperent, & celeritate uincant.

Salmonibus.

Salmo fluuiatilis in **Aquitania**, præfertur marino.

Sampſuco.

Sampſucus herba eſt **Mitylenis** plurima, qua optimum conficitur oleum, quod Sampſucinum dicitur.

Speculis.

Optima ſpecula olim fiebant **Brunduſij**, ſtanno & ære mixtis. Autor Plinius.

Signis.

Rhodi LXXIII. millia ſignorum fuiſſe, Mutianus apud Plinium teſtis eſt.

Sinopide pigmento.

Sinopis primùm inuenta eſt in **Ponto**, Inde nomen à Sinope urbe. Naſcitur in **Aegypto, Balearibus, Africa**, ſed optima in **Lemno** & **Cappadocia**.

Siliquâ.

Siliqua arbor naſcitur frequens in **Syria, Ioniaq;**, & circa **Gnydon**, atq; in **Rhodo** ſemper comantibus foliis.

Syluis.

Mare rubrum, & totus **Orientis Oceanus** refertus eſt ſyluis.

Tylos quoq; inſula maris Perſici, quà ſpectat Orientem.

Subere.

Suber præcipuè naſcitur circa **Elidem**, aut **Spartam**. Plinij temporibus naſcebatur in **Italia**.

Scirpis.

Mauri mapalia ſua tegunt ſcirpis, tanta eorum multitudine affluunt. His & nautæ in Pado uelificant.

Stipulis.

In **Leborino** Campaniæ agro tanta eſt ſtipularum craſsitudo, ut eis ligni uice utantur.

Serpillo.

Plin. lib. 19. ait, montes **Thraciæ** ſcatere ſerpillo.

Spong

Spongiis.

Spongiæ mollissimæ sunt circa **Lyciam**, In Hellesponto asperæ, Densæ circa **Malæam.**

Aliis rebus.

Sarcocollam paruæ arboris lacrymam habet Persis.

Sandaracam pigmentum, **Topazos** siue Topazonos rubri maris insula. **Selenitem** gemmam Arabia. **Sesamum** frugem India. **Syroperdicem** auem perdice minorem, Antiochia. **Synthicen** herbam Bœotia. **Stœchadem** herbam odoratam Stœchades insulæ.

Syderitem gemmam Arabia. **Silurum** piscem Nilus. **Scorpiones**, Africa.

Terebinthis.

ORicos, seu Orithos ciuitas est iuxta Epirum, abundans Terebintho arbore, quæ propterea uocatur Orithia. Verg. lib. 10. Inclusum buxo, aut Orithia Terebintho Lucet ebur.

Syria quoque habet Terebinthum, maximè in Damasco.

Talpis.

Talpis scatet tota **Bœotia**, præterquàm Coronea urbs, ubi nec gignuntur, nec allati uiuunt.

Plinius ait talpas in **Orchomeno** cuncta subruere.

Thure.

Sabæa regio Arabiæ, & tota ferme **Arabia** abundant thure. Plinius: Sabæi Arabum propter thura clarissimi. Val. Flac. lib. 6. Argon. Hac quoque thuriferos felicia regna Sabæos, Vergilius lib. 1. Aeneid. Centumq; Sabæo Thure calent aræ. Idem: India mittit ebur, molles sua thura Sabæi.

Minæi Arabiæ populi, primi commercium thuris fecere, maximeq; exercent.

Abundat etiam thure **Panchaia** regio Arabiæ. Lucr. lib. 2. Araq; Panchæos exhalat propter odores.

Thure quoque nobilis est **Libanus**, mons Phœniciæ. Ausonius: Florum spirat odor, Libani ceu montis honor thus.

Topazio.

Topazio lapide precioso abundat **Topazios** insula maris rubri, à qua & nomen sumpsit. Reperitur & in Arabiæ insula, quæ **Chytis** uocatur.

Testudinibus.

Scribit Plinius in **Taprobane** insula tantam plerisq; in locis testudinum reperiri multitudinem, ut earum superficie contegan

tegantur habitantium familiæ.

In **Carmaniæ** angulo sunt Chelonophagi (inquit Plinius) testudinum superficie casas tegentes, & carne uescentes. Sunt & in **Africa** plurimæ.

Testudines tantæ magnitudinis habet **Indicum** mare, ut singularum superficie habitabiles casæ integantur, atque inter insulas rubri præcipuè maris, his nauigent cymbis.

Troglodytæ cornigeras habent, ut in Lyra annexis cornibus latis, sed mobilibus, quorum in natando, remigio se adiuuāt.

Tædis.

Tęda arbor, nuptiis quondam sacra freques est in **Calabria.**

Thapsia.

Thapsia ferula syluestris, nomen sumpsit à **Thapso** insula, in qua abundat.

Tigribus.

Reperiuntur tigres in India apud **Prasios** populos, magnitudine duplici, quàm sit Leo. Iuuena. Indica Tigris agit rabida cum Tigride pacem.

Sunt & frequentes in **Hyrcania**, & **Armenia**, quæ propterea Hyrcanæ & Armeniæ dicuntur à poëtis. Vergilius: Daphnis & Armenias curru subiungere Tigres Instituit.

Dicuntur & **Gangeticæ** à Gange. Ouidius lib. 6. Meta. Nec mora traxit Ityn, ueluti Gangetica ceruæ Lactentem fœtum per syluas Tigris opacas.

Eadem ratione dicuntur **Caucaseæ**, à Caucaso monte Scythiæ. Syllius: Caucaseam lustrans uirgato corpore Tigrim.

Et **Caspiæ**, à Caspia Scythiæ regione. Claud. Si tu sancta Ceres, & te non Caspia tigris Edidit.

Parthicæ à Parthia. Idem: Quem Parthica tigris uelat.

Prope **Niphatem** Scythiæ fluuium sunt etiam tigres. Sido. Aut ut Tigriferi pharetrata per arua Niphatis.

Tarandis.

Tarandum animal tauri magnitudine, & pelle uersicolore (qua scuta fiunt) fert **Scythia.**

Torsionibus.

Torsio piscis est similis Delphino, præterquam rostro. Hunc gignit mare **Ponticum.**

Thrissis piscibus.

Thrissas in **Tyberi** fluuio laudatissimas reperiri scribit Plinius. Has in **Aegypto** circa Meroæ stagnum, coloni flebilibus

libus numeris escæ uice deceptas expiscantur.

Thynnis.

Strabo ait Thynnos pisces miræ magnitudinis in **Hispania** reperiri, eosq; glande uesci prodit.

Thriciis.

Thriciæ pisces sunt frequentes in **Istro**, ex quo quum in mare uenerunt nunquam postea remeant.

Thymallo.

Thymallum piscem magnitudine cubitali gignit **Ticinus** Italiæ fluuius.

Tuberibus.

Tubera poma, seu cibi in magnis olim deliciis fuerunt. Asiæ nobilissima extitere circa **Lampsacum**, & **Alopeconesum.** Græciæ uerò circa **Elidem.** Præstan **Africana** De his Martia. Rumpimus altricem tenero de uertice terram Tubera: Boletis poma secunda sumus.

Tela.

Ausonius telam commendat **Persicam.** ubi ait: Laudet Achęmenias Oriētis gloria telas, Molle aurum palliis Græcia texe tuis.

Commendatur **Aegyptia** ob præcipuam lini bonitatem, uel quòd multis liciis (quæ polymita dicuntur) texere docuerint. Lucanus lib. 10. Vt mos est Phariis miscendi licia telis.

Setabis urbs Hispaniæ tela claruit. Syllius lib. 3. Atq; altrix celsa mittebat Setabis arce, Setabis & telas Arabum spreuisse superbas Et Pelusiaco filum componere Nilo.

Tauris.

Clitumnus fluuius est Vmbriæ, cuius aqua pota candidos boues (qui ibidem sunt frequentes) reddit. Statius lib. 1. Syl. Aut præstent niueos Clitumna noualia tauros.

Meuania oppidum est Vmbriæ, Clitumno fluuio propinquum, ferax taurorum & armentorum. Lucan. lib. 1. Est qui tauriferis ubi se Meuania campis Explicat.

Taxus.

Taxus arbor est feralis, baccas proferens uenenatas, à qua toxicum uelut taxicum appellatur. Frequens est in **Hispania** & **Corsica.** Vnde Vergilius: Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos. Plinius ait, Arcadiæ taxos tam præsentis esse ueneni, ut si quis sub iis dormiat, cibum'ue capiat, statim moriatur.

Tapetibus.

Alexandria & **Assyria** tapetibus claruerunt, qui inde Assyrij

Assyrij & Alexandrini uocantur. Statius lib. 2. Thebaid. Fuderat Assyriis extincta tapetibus alto Membra thoro.

Thermis.

Baiæ ciuitas est campaniæ, in cuius agro calidæ sunt aquæ ad uoluptatem, & uarios morbos aptissimæ. Vnde & thermæ Baianæ celebratæ sunt.

Tragoni & Trogete.

Tragonis, seu Rhagion, herba nascitur in Creta tantùm insula in maritimis, Iunipero similis, & semine, & folio, & ramis.

Trogetes arbor nascitur in inferiore. Cyrenaicæ parte.

Thymo.

Thymus, seu Thymum, herba est apibus gratissima, qua abundant Hybla & Hymettus. Vergil. in Buc. Nerine Galatæa, thymo mihi dulcior Hyble. Mart. lib. 5. Hyblæis madidas thymis placentas.

Tritico.

Plinius ait Bizantium Africæ campum centenos quinquagenos tritici modios reddere, aitq; missa Augusto ex uno grano quadringenta paucis minus germina, & C C C X L. stipulas Neroni ex uno grano.

Cum centesimo quidem & Leontini Siciliæ campi fundunt. Sunt imprimis feraces tritici tota Betica & Aegyptus.

Tribulis.

Thracia tantam habet tribulorum copiam, ut eorum foliis equos saginent, qui ad Strymona habitant.

Tragelaphis.

Tragelaphi animalia iuxta Phasim Colchorum amnem, nec alibi nascuntur.

Turdis.

Idem ait Turdos frequẽtes in Germania cerni, maximè hyemis tempore.

Vasis.

HAbet Samos insula figulinum lutum, conficiendis uasi (quæ in esculentis laudantur) aptissimum. unde Tibullus libro 2. At tibi læta trahant Samiæ conuiuia testæ.

Cumæ quoq; ciuitas Campaniæ uasis olim terreis gloriabatur. Idem Tibullus: Fictaq; Cumana lubrica terra rota.

Corinthus urbs Græciæ, prima toreumatum, uasorumq; luxuriam commenta est, quæ Corinthia propterea dicuntur, & eorum amatores Corinthiarij. Suetonius in Augusto: Pater argentarius

tarius, ego Corinthiarius. Statius: Aeraq; ab Isthmiacis auro potiora metallis.

Venenis, & herbis uenenatis.

Abundat uenenis, & herbis ueneficis **Thessalia.** Tibullus lib.2. Quicquid & herbarum Thessala terra dedit. Propertius li.1. Et bibere è tota toxica Thessalia. Luca. lib.6. Thessala quinetiam tellus herbasq; nocentes Rupibus ingenuit. Ouid. libr.3. Nam mea Thessalico languent deuota ueneno Corpora.

Pontus quoq; ueneficis abundat herbis. Vergi. in Buc. Has herbas, atq; hæc Ponto mihi lecta uenena, Ipse dedit Mœris, nascuntur plurima Ponto.

Colchos, & Iberia sunt etiam feraces ueneni. Horatius: Herbasq;, quas Colchos & Iberia Mittit uenenorum ferax.

Scythia. Statius lib.4. Thebaid. Et Scythicis quoties armata uenenis Colchis aget.

Athrax urbs est Thessaliæ, itidem ueneni ferax. Valerius Flaccus lib.6. Argon. Quamuis Athracio Lunam spumare ueneno Sciret.

Citea urbs fuit Colchorum, ueneficiis famosa. Propertius libro 1. Tunc ego crediderim uobis & sydera, & amnes Posse Citæinis ducere carminibus. Vnde & maga Citæis ab eodem uocatur libro 2. ubi ait: Non hic herba ualet, non hic nocturna Citæis, Non per Medeæ gramina cocta manus.

Phasis fluuius Colchorum. Ouid. Quid te Phasiacæ iuuerunt gramina terræ?

Vellere.

Seres populi sunt orientales, apud quos arbores sunt, non folia solùm, sed lanam quoque tenuissimam proferentes, ex quarum frondibus, caniciem depectunt aqua perfusam, & ex uellere uestimenta conficiunt, quæ uocantur Serica. Vergil. lib.2. Geor. Velleraq, ut foliis depectunt tenuia Seres. Propertius lib.1. Quid releuant uariis Serica textilibus?

Miletus urbs Ioniæ, Lanarum & uellerum præstantia, magnam quoque meruit laudem. Martial. Nec Miletus erat uellere digna tuo. Horatius lib.1. Epist. Alter Mileti textam cane peius & angue Vitabit chlamydem. Vergil. lib.3. Georg. - Quamuis Milesia magno Vellera mutentur, Tyrios imitata colores.

Vestibus.

In **Pellene** Achaiæ ciuitate diuersæ uestimentorum formæ fieri consueuerunt. Vestes Pellenicæ adeò nobiles fuerunt, ut

in Iu

In Iunonis ludis ac certaminibus, uictori Lacerna Pellenica præmij uice daretur.

Vlmis.

Pteleon urbs Thessaliæ, nomen habuit ab ulmorum frequentia.

Vitulis.

Sunt qui uelint **Italiam** à taurorũ, boum, uitulorumq; multitudine & præstantia nominatam. Græci enim (inquit Gellius) Italos uocant uitulos.

Vrbibus.

In **Creta** insula centum fuerũt urbes. Ouid.lib.6. Fama noui centum Cretæas forsitan urbes Implesset monstri. Idem in Epistol. Non ego te Crete centum digesta per urbes Aspiciam.

Aegyptij regnante Amasi uiginti millia urbiũ habitauerũt.

In **Bactrianis** mille urbes fuerunt, In **Italia** septingentæ.

Tarraconensis Hispania continet oppida CCXCIII.

Polybius scribit trecentas **Celtiberorum** urbes à Tiberio Graccho expugnatas.

Viuariis.

Viuaria animalium (inquit Volaterranus) ad tria millia in tota **Britanniæ** insula cernuntur.

Vrtica pisce.

Vrtica piscis adhærens scopulis frequens est in **Chalcide** Euboiæ.

Vnguentis.

Vnguentum **Rosaceum** optimum est apud Phaselidẽ, Neapolim, & Capuam: **Crocinum** in Cilicia, & Rhodo: **Nardinum**, apud Tarsum **Oenanthinum** & **Omphacinum** apud Cyprum: **Adramictinum, Amaranthinum, Coum, Melinum, Metopium, Mendesium,** in Aegypto: **Iridis** optimum apud Elidem. Fuit & Agathuia insula unguento nobilis, una earum, quæ Sporades dicuntur. Item Syria. Propertius libro 2. Quùm dabitur Syrio munere plenus onyx.

Antiquitus laudatissimum fuit unguentum in Delo insula. Terrarum omnium accommodatissima unguentis est Aegyptus. Ab ea Campana est proxima copia rosæ. Bathylli populi, Cyprij, Cyziceni, Corinthij, unguentis madent.

Vrsis.

In **Mysia** ursi sunt albi tanto infecti ueneno, ut canes uenantes solo afflatu perimant.

Apud **Rhoxolanos & Lituanos** maximi capiuntur ursi, qui mansuefacti regibus sunt in deliciis.

Vris.

Vri animalia sunt magnitudine tauri, quæ in **Germaniæ** syluis reperiuntur.

Vlulis.

Vlulæ in **Borsippa**, Assyriæ ciuitate, miræ magnitudinis, ac cibo expetitæ inueniuntur.

Ventis.

Gonoëssa, Aetoliæ ciuitas, perpetuis uentis agitatur. Seneca in Troade, An carens nunquàm Gonoëssa uento.

Vnionibus.

Vniones gemmæ reperiuntur in **Gange**. Mantuanus: Vnioq; ingenti candens Gangeticus orbe.

Vitro.

Plinius ait **Sidonem** uitri officinis quondam fuisse nobilem. Idem lib. 5. Sidonem uocat uitri artificem.

Vitra fiunt in **India** è crystallo. Et ob id nullum comparatur Indico.

Vnedonibus.

Iuba apud Plinium testis est Vnedones arbores esse in **Arabia** quinquagenûm cubitorum altitudine.

Vicis.

Habuit insula **Taprobane** uicos 700. quos pagos dicimus.

Vulturibus.

Vultures non aliorsum dicuntur Caucasci, quàm quòd in **Caucaso** abundent. Vergilius in Buc. Caucaseasq; refert uolucres, furtumq; Promethei. Hinc orta poëtarum fabula de Prometheo, quem ibidem rodi à uulture fabulantur.

Vlua.

Padusa fluuius Rauennæ uicinus plurimum habet uluæ. Mãtuanus: Et uluiparæ tellus uicina Padusæ.

Vino, & uitibus.

Tmolus mons Lydiæ, Falernus, & Massicus Campaniæ, Aulon Calabriæ, optimo abundant uino. **Tmolus**: Syllius libro 7. Atque ex illo tempore diues Tmolus. Ouidius libro 6. Metamorpho. Deseruere sui nymphæ uineta Tmoli. **Falernus.** Varro: Quod far comparandum Campano? Quod triticum Appulo? Quod uinum Falerno? Tibullus: Nunc mihi fumosos ueteris proferte Falernos. **Massicus**: Horatius, Est qui

qui nec ueteris pocula Masſici. Vergilius lib.7. Vertunt felicia Baccho Maſsica: **Aulon**: Horatius, Et amicus Aulon Fertilis Baccho minimum: Falernis Inuidet uuis. Martialis: Nobilis & lanis, & Baccho fertilis Aulon, Det pretioſa tibi uellera, uina, mihi.

Gaurus quoq; mons Campaniæ, uinum habuit laudabile, ut Falernus.

Commendatur & uinum **Lesbium**. Propertius lib.1. Lesbia Mentoreo uina bibas opere. Horatius: Hic innocentis pocula Lesbij Duces ſub umbra. Ariſtoteles (ut ſcribit Gellius libro. 12.) ægrotans guſtato uino Rhodio, inquit, Firmum hercle uinum, & iucundum. Deguſtato inde Lesbio, Vtrumq;, inquit, oppido bonum, ſed ſuauius Lesbium.

Methymna ciuitas fuit in Lesbo, uini bonitate nobilis. Verg. lib.2. Georg. Quam Methymnęo carpit de palmite Lesbos. Sylius lib.7. Ac Methymna ferax, Latiis ceſſere Falernis.

Cæcubum oppidum Campaniæ commendat etiam uini bonitas. Martialis: Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur amicis. Hora. Cæcubum, & prælo domitam Caleno Tu bibes uuam.

Fuit & in **Caleno** urbe Campaniæ uinum generoſum. Iuuenalis: -Quæ molle Calenum Porrectura uiro miſcet ſitiente Rubetam.

Formiæ urbs iuxta Caietam, antiqua Læſtrygonum ſedes, fuit nobilis uino. Hora. Mea nec Falernæ Temperent uites, neque Formiani Pocula colles.

Setina urbs Campaniæ ſuperbit etiam uini bonitate. Martialis lib.4. Tu Setina quidem ſemper, uel Maſsica ponis.

De **Surrento** Campaniæ oppido, Martialis: Surrentina bibis, nec Myrrhina picta, nec aurum Sume, dabunt calices hæc tibi uina ſuos.

Habuit & prædulces uuas **Alba** urbs Italiæ. Martialis: Hoc de Cæſareis mitis uindemia cellis Mittit, Iulæo quæ ſibi monte placet.

Fundanum etiam commendatur à Fundis oppido Campaniæ. Martial. Hæc Fundana tulit felix Autumnus opimi.

Meſſana urbs Siciliæ, à Mamertinis Campaniæ populis habitata optimum ferebat uinum. Martialis: Amphora Neſtorea tibi Mamertina ſenecta Si detur, quoduis nomen habere poteſt. Plinius: Quartum curriculum obtinuere publicis epulis à diuo Auguſto Mamertina, circa Meſſanam in Sicilia genita.

Chios insula maris Aegei, & **Aruisium** in ea promontorium laudantur uini præstantia. Syllius libro 7. Et Ambrosiis Aruisia pocula succis.

Veientum Ethruriæ oppidum. Horat. Qui Veientanũ festis potare diebus. Martial. lib. 2. Veientana tuam si domat uua sitim.

Aminæi populi fuerunt, ubi nunc est Falernus, quorum regio Aminæa dicebatur uini feracissima. Verg. lib. 2. Georg. Sunt & Aminææ uites firmissima uina.

Thasus insula maris Aegei uinum habuit laudabile. Vergil. lib. 2. Georgic. Sunt Thasiæ uites, sunt & Mareotides albæ.

Mareotis pars Aegypti itidem. Horat. Mentemq; lymphatam Mareotico Redegit in ueros timores. Statius lib. 3. Syl. Sparsit Tyrrhenæ Mareotica uina Mineruæ. Hoc uinum durat in longam uetustatem.

Naxos insula maris Aegæi, à fertilitate uini Dionysia dicta est. Vnde Pontanus uitigenam eam appellat, dicens: Hanc post uitigenæ spaciantem littora Naxi. Bacchicam Statius lib. 4. Achil. Lemnos, & à tergo decrescit Bacchica Naxos.

Maronæa urbs Ciconum laudata est uino, quo Vlysses inebriauit Polyphemum. Tibullus: Victa Maronæo fœdatus lumina Baccho.

Methone quoque urbs in Thracia, nomen habuit à uini copia. Nam Methin Græci ebrietatem uocant.

Tarraco in Hispania, etiam uino claruit. Syllius libro 3. Dat Tarraco pubem Vitifera, & Latio tantum cessura Lyæo.

Vina apud Græcos celebrata fuere Prannium Cereri sacrum, Chium, Thasium, Lesbium, Creticum, & apud Syracusanos Polium, Coum, denique & Rhodium.

Celebrantur & alia pleraq; loca uini bonitate, quæ omnia longum esset recensere. Propterea summatim subiiciamus, quod in compendium redegimus ex Plinio lib. 14. cap. 10. Augustus (inquit) Setinũ prætulit cunctis. Antea Cæcubo erat generositas in palustribus populetis. Secunda nobilitas agro Falerno. Nascitur Gauranum in summis collibus, mediis Faustinum, imis Falernum. Albanæ uuæ sunt prædulces. Surrentina in uineis tantum nascuntur, conualescentibus maximè probata propter tenuitatem, salubritatemq;. Nam quæ spissa sunt, non adeo prosunt morbis. Surrentino medici nobilitatem dabant. Certant Masica æquè ex monte Gaurano. Præponuntur Calena, & quæ in uineis arbustisq, nascuntur, Fundana. Augustus probauit Mamertina,

circa

circa Messanam Siciliæ genita. Potulana ab autore dicta etiã laudantur, Retica Falernis tantum posthabentur à Vergilio. Hetruriæ palmã Luna habet, Liguriæ Genua, inter Pyrenæum Alpesq; Masilia. Hispaniarũ Laletana, copia nobilitantur. Elegantia uerò Tarraconensia, atq; Lauronesia, & Balearica ex insulis, Italiæ primis conferuntur. In summa gloria fuere Thasium, Chiumq;. Ex Chio, quod Aruisium uocant. Item Lesbium, quod sponte naturæ suæ mare sapit. Gratia est & Clazomenio.

Quid autem de **Gallicis** dicendum? De quibus ueteres nihil ferè scriptum reliquerunt, ne alienæ gentis gloria suam ipsi deprimerent. Existimabant, fuliginem, & tenebras suis inductum iri, si de nostratibus uerba facerent. Sciebant enim terram Gallicã populi uirtute omnium præstantissimam, uini quoq; gloria nõ esse inferiorem, imò & feliciorem multò. Propterea hoc uelut conniuentes prætermiserunt: quum tamen sit in confesso Belnensibus, Niuernis, Andegauensibus, Aurelianis, Parrhisinis meliora non reperiri, etiam si exotica omnia conferre libeat.

Sed iam nostræ copiæ finem faciamus. Nam tametsi cursim omnia, & uelut per transennam attigerimus, remq; omnem leui (quod aiunt) brachio excusserimus, satis tamen hæc ipsis etiam literarum helluonibus fore confido. Quod si quis rem parum accurate dicat curatam, curet curiosius. Habebit saltem, ubi doctrinæ suæ, & eloquentiæ neruos exerceat.

LOCA DIVERSIS REBVS CARENTIA.

CONGRVVM uidetur, ut rerũ copiã subsequatur penuria. Propterea paucis narrare cõstitui, quibus locis quęq; res desint, ut animi pascãtur uarietate, quæ tantũ uoluptatis cõsueuit parere, quantũ ciborum diuersitas, mensis. Sed iam hãc rumpamus glaciẽ, & iter aperiamus lectori.

Insula est Carthaginem uersus, **Gauleegalata** nomine, cuius terra Scorpionem dirum animal Africæ necat.

Dicuntur & in **Clupea** emori scorpiones.

Nilus unus omnium fluuiorum nullas expirat auras. Plinius.

Sigaros Arabiæ est insula, quam canes non intrant. Expositiq; circum littora, errando moriuntur.

Tentyræ insulæ Crocodili non adnatant, olfactuq; incolarum, serpentes fugantur.

Ceruos Africa propemodũ sola non gignit, nec etiam ursos.

Asinis (quòd sint frigoris impatientes) carent Pontus, & Scythia regiones frigidissimæ.

In Arabia Suillum genus non uiuit in ullo genere, maximè in regione Scænitarum populorum.

Mustellę in Bœotiam Lebadiam illatę, solum ipsum fugiunt.

In Ithaca lepores illati moriuntur extremis quidem in littoribus.

In Ebuso, Cuniculi non sunt.

In Olympo Macedoniæ monte non sunt lupi. Lupos quoq; non gignit Anglia, nec aliunde aductos nutrit.

In Creta insula non sunt uulpes, nec ursi, nec ullum omnino maleficum animal præter Phalangium. Item non sunt Cerui, nec apri, nec Attagenæ, nec Erinacei.

Plinius ait in Africa nec esse apros, nec ceruos, nec capreas, nec ursos.

Idem ait Cornicem nunquam Athenis aspici.

Hirundines Thebarum tecta non subeunt, quoniam urbs illa sæpius capta sit. Nec Biziæ in Thracia cernuntur, propter scelera Thesei.

In Creta insula non sunt Noctuæ, & si qua inuecta sit, emoritur. Rhodos aquilam non habet.

Larius lacus est Italiæ transpadanæ ad quem Ciconiæ non transmeant.

In Fidenate agro iuxta Romam, Ciconiæ, nec nidũ faciunt.

Picus Martius negatur esse in agro Tarentino.

Perdices non transuolant Bœotiæ fines in Attica.

Non est ulla auis in Ponto insula, in qua sepultus est Achilles.

Cerasi in Aegypto, nulla cura unquam potuere gigni.

Hedera non nascitur in India, nisi in monte Mero.

In Aegypto & Syria, reges inopia abietis, cedro ad classes feruntur uti.

Magudaris non prouenit in Cyrenaica regione.

Thymum herbam apibus gratissimam non habet Arcadia.

In Carina monte Cretæ, muscæ non reperiuntur.

Templum quoque Herculis, Romæ non ingrediebantur.

In Aegypto non nascitur Hebenus arbor.

Tineæ in Thracia & Phrygia non nascuntur.

India

[illegible] [illegible]

acchar agua otro frances q se llama Pedro, q̃ es mozo de

chigolla y gana cada mes cinco rs. de Vellon ———

Ajustose esta de cuenta del aguador el año primero de Pasq.

del Chaval a que se le pagaron ocho meses q̃ fueron a razon

de cinco rs. de Vll. cada un mes, importaron todos ocho meses

quarenta rs. de Vll. —— —— —— 40 Rs.

Se le pago a Pedro el aguador el año de [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rs. de

Vellon q̃ son los [illegible] [illegible] [illegible] —— 60 Rs.

adi de febraro sin a marzo aspecto de vino et detto
impostura — — — 1 . 2 5
Item sele tiene dado ad alguno dare Veinte Til
de Ill. franzeano del anno respecto a tal — 2 0

el Alfz Fran^co Xavier
del Afrante [illegible]
Seonx [illegible] por mas
señas 91

colorchecker CLASSIC

calibrite